

Springandes genom livet

Amanda Westin Liljenäs

Denna bok är tillägnad min fina pappa.

Tack för allt.

Lördag 9/1 2010 Umeå

Jag är vaken men vill inte öppna ögonen. Trots att de är slutna känner jag hur en trött vintersol lyser upp rummet. Det betyder att jag måste ha somnat till slut och sovit alldeles för länge. Jag är inte säker på när solen går upp om morgnarna men är övertygad om att det måste vara efter klockan 7. Hur kan jag ha sovit så här länge, tänk om jag har missat alla förmiddagsplan. En blandning av panik och dåligt samvete sprider sig som kolsyreububblor från magen upp mot halsen, men jag rör mig fortfarande inte. Istället ligger jag kvar i sängen, kniper ihop ögonen lite hårdare och försöker intala mig själv att allt egentligen bara är en dröm. Precis som i går kväll vill jag somna om för att vakna upp och märka att allt är som vanligt.

Tillslut tvingar jag mig själv att kisa, för att långsamt vänja mig vid ljuset, innan jag motvilligt sträcker mig efter telefonen som ligger på stolen bredvid sängen. Klockan visar halv tio. Bredvid mig sover Emil fortfarande. Han ligger med ryggen mot mig och andas tungt. Hans mörka hår är det enda som sticker upp ovanför täcket. Han har precis börjar spara ut det, det står åt alla håll. Jag stryker honom försiktigt över huvudet, mina fingrar har ännu inte vant sig vid att det stubbiga vassa har byts ut mot det längre lena. Jag kryper närmare hans hopkurade kropp. Allt känns igen, doften, värmen och den lena huden. Jag försöker stänga ute allt annat och tränga bort alla tankar som påminner mig om att det här inte är en vanlig lördag. Förutom Emil känns allt kallt, rummet, ljuset, luften och allt som är jag.

Jag börjar tänka på mamma, påminns om vad vi kom överens om i går kväll. Jag kan inte låtsas längre och tvingar mig själv att lämna sängens värme. Emil vaknar till, grymtar lite men somnar om igen. Jag stannar upp i dörröppningen och tittar på honom, han ser så fridfull ut där han ligger. Jag hoppas att han får sova vidare för att slippa vakna upp till det som jag upplever just nu. Jag står kvar en stund och studerar honom. Jag behöver stödja mig mot dörrkarmen för att kunna stå upprätt. Jag känner hur en ny typ av trötthet bosätter sig i min kropp, den är tyngre än någon trötthet jag någonsin upplevt förut och den går inte att sova bort. Mina läppar är torra efter nattens sömn och det stramar i dem när jag, knappt märkbart,

ler över att Emil finns och över att jag inte är helt ensam. Samtidigt bränner det bakom ögonlocken och det känns som att jag vill gråta, men det finns inga tårar.

Jag vet inte hur länge jag stått där i dörren när jag kommer på varför jag klev upp och vad jag lovade mamma innan vi avslutade vårt samtal igår kväll. Plötsligt gör min kropp alla sysslor som måste göras automatiskt. Det är bara rationalitet som gör att jag bokar ett plan till Stockholm som lyfter drygt en timme efter att jag betalat biljetten på SAS hemsida. Efter femton minuter är jag klar med att kontrollera avgångarna för flygbussen, ringa och se till att min moster hämtar mig på Arlanda, packa den röda resväskan och sätta på mig den vit- och blårandiga klänning som jag kommer fram till passar minst dåligt för den här dagen.

Det är en kvart kvar innan jag måste gå ut till bussen och jag vet inte vad jag ska göra under tiden. Emil har vaknat och sitter upp i sängen, lutar sig mot väggen med täcket över knäna. Jag sätter mig bredvid och fäster blicken på garderobsdörrarna framför mig. Han tar tag i min hand och drar mig närmare sig. Jag vänder mig mot honom och möter hans blick. Han vet inte vad han ska säga. Det är precis som han sa igår, att det inte finns några rätta ord mer än att det är en jävla tragedi. Jag kramar honom så hårt jag kan, som att det skulle kunna hjälpa oss att förstå verkligheten. Hans tårar lämnar våta spår på min axel men mina ögon är fortfarande torra. Jag känner mig bortkopplad från världen och undrar om jag någonsin kommer att komma tillbaka. Vi sitter kvar i sängen, nästan helt tysta innan det är dags för mig att gå. Emil klär på sig jeans och den röda huvtröjan som är så tung, innan han följer med mig ut i hallen. Han frågar om jag vill att han ska följa med till bussen, jag nickar. Vi knyter våra skor och sätter på oss vinterkapporna under tystnad. Emil bryter den genom att fråga om jag har ätit. Jag skakar på huvudet. Han går ut i köket och kommer tillbaka med ett äpple och ett päron, stoppar ner dem i min handväska och säger "Lita på mig". Det känns som om jag aldrig mer kommer vilja äta något men jag vet ändå att han säkert har rätt och att jag kommer bli hungrig tillslut.

Termometern har stigit från dryga tjugo minusgrader till tolv och det känns varmt ute. Emil drar min resväska, piratkopian med alldeles för små hjul för att kunna rulla utan att välta så fort underlaget blir ojämnt. Jag går bredvid, tittar ner i marken och hoppas att det ska rädda mig från att bli igenkänd om vi skulle träffa någon vi känner. Vad skulle jag säga om någon kom fram? Jag har ingen aning, håller bara tummarna ännu hårdare för att jag ska slippa ställas inför situationen. Jag tittar upp när vi passerar Ålidhems centrum, det ligger öde precis som det gör alla lördagsmorgnar. Någon enstaka student har orkat upp för att köpa frukost.

De andra ligger fortfarande hemma och sover ruset av sig från gårdagens festande. Jag önskar att jag var någon av dem. Trots att bakfylla är bland det värsta jag vet, illamåendet, tröttheten, en icke fungerande kropp och en lika dåligt fungerande hjärna, så skulle jag gärna byta den värsta sortens dagen-efter-sjuka mot det här.

Jag har fokuserat så hårt på att stirra ner i asfalten att jag inte lagt märke till att vi redan har gått de 50 metrarna från centrum och nu står vid busshållplatsen. Det brukar alltid stå en liten klunga av folk med stora resväskor som tålmodigt väntar på att den ständigt försenade flygbussen ska hämta upp och ta dem till Umeås flygplats. Men idag är vi ensamma om att vänta. Jag hackar tänder och jag tror att jag fryser men jag känner det inte. Emil kramar om mig, säger att jag ska hälsa alla och att allt kommer att bli bra, tillslut. Jag borrar ner ansiktet i hans halsduk, jag bryr mig inte om att den sticks. Mina armar hänger längs med kroppens sidor och jag vet att jag har fått tillbaka min dåliga tonårshållning. Han kramar mig hårdare och för första gången idag fylls mina ögon med tårar som blöter ner både mina och hans kinder. Jag kommer inte ihåg vad vi säger som sista ord innan vi skiljs åt. Jag minns bara att jag kliver på bussen, letar efter plånboken som ligger längst ner i handväskan, frågar föraren om det går bra med busskort även fast jag vet att det inte gör det. Busschauffören är på bra humör och säger skämtsamt: ”Vart vill du åka, flygplatsen eller Arlanda?” Jag hinner inte svara innan han fortsätter. ”Båda va?” Han skrattar glatt och jag tror att jag ler mot honom innan jag går vidare in i bussen och får se en sista skymt av Emils ryggtavla.

Bussen som brukar vara så full att det står väskor i hela gången har idag bara fem passagerare som alla ska till samma slutdestination. De andra har samlats i bussens bakre del. Jag väljer att sätta mig långt fram för att slippa bli påmind om deras närvaro. Jag lägger väskan framför mig på den yta som är avsedd för bagage och tar sedan fram min telefon ur ytterfacket på handväskan och försöker få de vita hörsnäckorna att sitta på plats. Mina öron är som vanligt för små och jag måste sitta helt stilla för att snäckorna inte ska ramla ut. Det är någonting med mottagningen och Spotify vill inte fungera. Jag svär tyst för mig själv att jag faktiskt betalar 100 kronor i månaden för tjänsten, då ska det väl fungera när man vill använda det också. Det blir ingen musik, inget Everything Is, och jag får lägga tillbaka telefonen igen. Vi kör redan över Kolbäcksbron och nedanför ligger en istäckt älv. Jag brukar roas av att springa här på sommarhalvåret men nu ser det så kallt och ogästvänligt ut att det går en rysning längst ryggraden. Vi åker vidare förbi Posten, jag hinner tänka att det är en löjligt kort väg att betala 30 kronor för, och sedan står vi plötsligt stilla framför flygplatsens låga byggnad. Vi hoppar av och går alla fem på ett fint litet led in genom glasdörrarna. Det är lika sparsamt med folk

här som på bussen och de annars så långa köerna till incheckningsapparaterna och bagageinlämningen syns inte till. Utan folkmassorna går allt fort, på fem minuter checkar jag in mitt bagage, tvingas öppna min laptop och mitt berlocksmycke för att visa att jag inte försöker smuggla med mig något olagligt. Efter en för mig onödig säkerhetskontroll fortsätter jag att gå in mot gaten där jag sätter mig ner tillsammans med alla andra som väntar på att få visa sitt fingeravtryck och sedan kliva ombord på planet.

Jag lägger väskan på sätet bredvid mig för att slippa få sällskap. Äpplet som Emil stoppade ner rullar ut och påminner mig om att jag borde äta. Det är grönt och hårt. Jag polerar det med kappärmen, gör det blankt. Jag känner inte alls för att ta en tugga men gör det ändå. Jag tuggar långsamt, det tar emot att svälja. Jag sitter stilla med halva äpplet i handen innan jag reser mig och slänger det i papperskorgen som står två steg bort. När jag sätter mig ner igen kommer jag på att jag inte har berättat för någon, förutom Emil, vad mamma ringde och sa igår. Borde jag ringa? Jag bestämmer mig för att skicka ett sms till dem som betyder mest, till barndomsvännerna i Uppsala och till Lina. Jag får tillbaka två sms direkt, jag vet inte om jag läser vad som står. Lina ringer upp, säger hur hemskt allt är och att jag kan ringa när som helst. Jag hör hur samlad jag låter, ändå torkar jag med jämna mellanrum bort tårar från kinderna med vanten. Kvinnan mitt emot låtsas att hon inte ser mig, vågar inte titta när hon märker att jag gråter. Jag undrar om någon hörde vad jag sa i telefonen, undrar om någon förstod och undrar om någon kommer att prata om mig när jag gått och fråga sig varför jag var så ledsen. Jag får för mig att de som ser mig tror att jag är olycklig för att jag ska resa och lämna någon kvar. De får tro vad de vill.

Det ropas ut i högtalarna att det är dags att gå ombord. De som ska sitta i främre delen av planet börjar köa, jag sitter kvar och väntar, förundras över hetsen att komma först i kön när alla vet att de kommer med. När kön har minskat till bara ett fåtal otåliga människor reser även jag mig upp. Mitt fingeravtryck vill inte fungera och kvinnan bakom disken ber om att få se mitt id-kort. Jag tar fram mitt pass ur plånboken. Emil brukar skratta åt mig för att jag varken har något körkort eller leg utan alltid går och bär omkring på mitt pass. Den blonda kvinnan synar min passbild som inte alls ser ut som jag, ler ett leende utan glädje och släpper förbi mig. Jag börjar gå mot flygplanet som i vanliga fall skulle ha skrämt mig och tänker att så fort planet landar så kommer jag måsta ta itu med känslorna som jag hittills metodiskt skuffat undan.

Trots att jag har varit vaken sedan tidig morgon är det först nu som jag lägger märke till

vilken vacker dag det är. Umeå är klätt i vinterskrud och himlen är klarblå med bara några enstaka moln. Vägen till planet är kort men jag tvingas ändå knäppa kappan och sätta på mig vantarna. Jag vänjer mig aldrig vid vinterkylan. Jag går med försiktiga steg upp för trappan mot planet för att inte halka med mina skor som inte alls är lämpade för vinterunderlag. Flygvärdinnorna ser oförskämt fräscha ut och säger ”Hej” lite för glatt. Jag mumlar fram ett svar och drar sedan fingrarna genom mitt otvättade hår och funderar på om jag glömde borsta tänderna imorse. Jag sätter mig på min plats vid ett av de små fönstren och ser ner på människorna utanför som är på väg att kliva ombord. Det är varmt och kvavt och jag längtar ut igen.

Flygvärdinnorna har börjat demonstrera säkerhetsgenomgången men jag varken lyssnar eller ser vad de gör trots att de står mitt framför mig. Jag vet inte vad jag tänker på utan befinner mig bara i ett stort hål där jag inte känner någonting. Jag hör hur flygvärdinnan närmast mig säger att vi kan hitta mer information om säkerheten i broschyren i stolsfickan framför oss innan kaptenen ropar ut att det även är dags för kabinpersonalen att förbereda sig för start. Den kostymklädda mannen som sitter på andra sidan av det tomma säte som skiljer oss åt ser mot mig men tittar snabbt bort när jag möter hans blick. Jag har fortfarande inte sett mig i spegeln men vet ändå att mina ögon är röda. Jag undrar vad han tänker.

Alla stolsryggar är upprätta, allt handbagage ligger i hatthyllan ovanför oss eller på golvet under stolen framför. Vi lyfter. Jag stirrar ut genom fönstret och ser hur vi flyger upp genom molnen till andra sidan där himmeln alltid är blå och där det vita puffiga nedanför oss ser så mjukt ut att jag gärna hade hoppat ut och lagt mig på det. Jag försvinner bort i mina fantasier och ser hur jag ligger på molnen och tittar upp mot himlen, låter solen värma mig som om det hade varit en varm vårdag. Jag är inte länge ensam. Han sitter bredvid med sina svarta solglasögon och vilar armarna mot de uppdragna knäna. Han har de röda byxorna på sig. Solen reflekterar sig mot hans rakade huvud och han tvinnar skägget mellan tummen och pekfingeret på samma rastlösa sätt som alltid.

Den kostymklädda mannen kommer tillbaka från ett toalettbesök och jag väcks ur min dröm och den brutalt ärliga verkligheten gör sig påmind igen. Det finns ingenting jag kan göra för att fly ifrån den, hur gärna jag än vill. Det är så tydligt hur små vi människor är som individer och hur maktlösa vi är i situationer som är för stora för oss att påverka.

Kaptenen ropar ut att det snart är dags för landning. Alla kontrollerar att säkerhetsbältena är på och att den vita plasten som är till för att täcka fönstrena är uppdragna. Min var aldrig

nerdragen och jag tittar fortfarande ut genom fönstret, men nu ser jag honom inte längre.

Så fort skylten med säkerhetsbältet släcks reser sig alla upp, det blir en kamp om vem som hinner ut först. Jag väntar tills trängseln i gången har minskat, tar sedan ner min väska från hatthyllan, virar halsduken om huvudet så att bara ögonen syns, säger hejdå till flygvärdinnorna, tar upp telefonen, ringer till moster Karin och säger att vi har landat. Karin står redan utanför och väntar. Jag ser henne så fort jag kliver utanför dörren till terminal fyra. Hon står utanför sin bil, beredd att ta emot mig och hjälpa till att packa in mitt bagage. När jag kommer närmare ser jag en min i hennes ansikte som jag kommer att mötas av många gånger framöver. Det är en min av medlidande och sorg och den får mig att förstå hur hemskt allt verkligen är. Inte bara för mig utan också för alla andra som på olika sätt blivit påverkade och berörda. Kramen jag får när jag kommer fram till bilen säger samma sak som Karins min och jag får en inblick i vad de har upplevt under de senaste dygnet. Som ett hårt slag i magen dras jag in i det som jag hittills bara har tagit del av på avstånd genom telefonsamtal.

Vi slänger in min väska i baksätet, jag går och sätter mig i framsätet. Karin har värmt upp bilen så mycket att det är svårt att andas, jag säger ingenting. Hon pratar, frågar hur det är, ger en lägesrapport. Jag vet inte vad jag ska säga. Hur borde jag bete mig? Borde jag gråta? Får jag skratta? Till slut berättar jag om att jag har haft svårt att gråta sedan mamma ringde igår kväll, att det är Emil som har gråtit mest. Hon säger att det är en normal reaktion, att Emil kan gråta därför att hans kropp klarar av att ta in vad som har hänt medan min behöver tid för att förstå. Hennes ord stillar mitt dåliga samvete. Jag frågar hur det är med mamma, säger att jag är så orolig för henne. Karin säger att min mor och hennes syster egentligen är en mycket stark kvinna, mycket starkare än någon av oss förstår. Jag låter det hon säger sjunka in och kommer sedan fram till att Karin nog har rätt. Mamma har alltid varit stark när det verkligen gäller. Allt det där överdrivet oroliga och ångerfyllda har oftast gällt småsaker som egentligen inte spelat någon roll, som Simons brutna ben eller att jag aldrig fick ut något på försäkringen för mitt skadade öga. Det är konstigt hur vi människor fungerar.

Mina tankar avbryts av ett plingande ljud. Jag blir förvånad över att jag faktiskt hörde sms-signalen trots att mobilen ligger i väskan som står nedanför mig på golvet. Det är Simon, eller bror som han heter på telefonen, som frågar hur det går för oss. Jag läser meddelandet högt för Karin som säger att vi är där inom en kvart. Jag rapporterar vidare. Vi åker direkt mot sjukhuset för att träffa farbror Curt i entrén till avdelning 85. Sedan ska vi gå två trappor upp. Där, på avdelning NIVA ligger han.

Tryggheten

Jag var ett barn som var rädd för det mesta. Jag vägrade att sova själv och tvingade alltid mina föräldrar att jag skulle få sova i deras säng. Jag visste att jag borde sluta tillbringa nätterna i deras rum, för stora tjejer som har börjat skolan sover i sina egna sängar. Men jag ville inte, jag var rädd för mörkret och för att vara ensam. Jag älskade att somna tryggt mellan mina föräldrar med tummen i munnen och med näsan i pappas armhåla. Jag står fortfarande fast vid att det luktade gott. Det var något speciellt med pappas söta svettluktt och det där tumsugandet i kombination. På helgmornarna kunde jag ligga i timmar vid pappas sida medan han och mamma läste tidningen och åt frukost. Jag hade aldrig en tanke på att mina föräldrar kanske ville vara ensamma någon gång, utan mig.

När jag började min andra termin i skolan tyckte mamma och pappa att det faktiskt började bli dags för mig att växa upp och sluta suga på tummen. Med tanke på att hela fingret gick in i munnen trots att jag bet ihop tänderna så var det nog en bra idé. Det började även bli lite pinsamt att suga på tummen i klassrummet. Jag brukade stoppa in handen under tröjan och gömma hakan och munnen så att ingen skulle se. Det funkade inte så bra, det syntes ändå.

Jag kommer ihåg hur jag låg nerbäddad i deras säng när mamma föreslog att jag skulle få en cykel om jag slutade. Jag ville väldigt gärna ha en cykel men ville också väldigt gärna stoppa tummen i munnen och somna bredvid pappa. Jag fick välja. Jag valde cykeln. Den natten la jag mig under pappas arm men insåg snart att det inte var samma sak utan tummen. Det luktade inte lika gott när jag inte kunde kupa handen över näsan och munnen för att stänga in doften.

Cykeln som jag fick var svart och lila, den var den finaste jag någonsin sett. Det hade varit bockstyre på den som nu var utbytt mot ett vanligt. Det var nog bra för bockstyre var inte alls modernt hos sjuåringar under 90-talets första år. Det tuffaste av allt var att jag ägde en alldeles egen cykel, med stora hjul och allt. Stoltheten och lyckan gjorde att jag höll mitt löfte. Jag sög aldrig mer på tummen och sniffade aldrig mer pappa i armhålan.

Att sova själv ingick däremot inte i avtalet och det skulle dröja många år innan jag insåg att det faktiskt inte var så farligt som jag trott.

Lördag 9/1 2010 Uppsala – Akademiska sjukhuset

Del 1, kl. 12.30

Det var bara två veckor sedan jag var på Akademiska sjukhuset och stod utanför just den här ingången. Då hade jag precis kommit till Uppsala för att fira jul hemma med familjen.

Klockan var strax efter fem på morgonen och mamma hade mött mig vid bussen. Hon behövde åka förbi jobbet för att hämta sin almanacka. Då parkerade vi bilen på samma ställe där jag står nu. Den gången var dörren låst och vi åkte hem utan almanackan, den här gången vet jag att den är öppen men jag vill inte gå in.

Jag har varit här så många gånger förut när jag var yngre och följde med mamma till jobbet. Idag ser de orangemålade detaljerna i entrén ännu mer omoderna ut än jag upplevde dem då, lokalerna ser ännu mer nakna ut och det luktar ännu mer sjukhus. Jag känner hur jag börjar må illa.

Farbror Curt sitter ner på en bänk utan ryggstöd och väntar på oss men reser sig upp när vi kommer innaför dörren. Han ser ut som vanligt, ger mig inte samma blick som Karin gjorde, kanske för att han upplever samma sak som jag. Han kramar mig bara. Det slår mig hur naturligt det känns att vara nära honom även om vi aldrig haft den typen av kontakt förut.

Vi går tillsammans mot hissarna. Karin säger att hon hellre vill ta trapporna, det vill jag också men jag låter dem tro att det bara är hennes beslut. Det är målat en stor etta på väggen i trapphuset för att visa vilket plan vi befinner oss på. Vi ska upp till våningen där det står en trea. Vi säger ingenting till varandra och det enda som hörs är våra steg mot trappans betong. Jag brukar gå snabbt i trappor, till och med springa ibland. Idag går jag långsamt. Det sticker i benen och det känns skönt att det är en kort sträcka att gå. Jag passerar tvåan. Kommer upp till våning tre. En glasörr och en porttelefon mellan oss och neurointensiven. Curt trycker ner knappen på telefonen där det står NIVA. Det går fram en signal innan det sprakar till och en sjuksköterska svarar i andra änden. Vi presenterar oss och blir insläppta.

Rakt fram ännu en glasörr, till höger ett fullt anhörigrum, till vänster en bänk som sitter fast

i en mosaikvägg. Vi sätter oss ner på bänken och väntar. Framför oss finns en obemannad reception, jag undrar varför det överhuvudtaget finns en reception på intensivavdelningar, patienten kommer ju knappast hit och anmäler sig själva för att bli inlagda.

Jag hör min farbror säga hur tråkigt det är att vi måste träffas under de här omständigheterna, jag håller med. Sist vi sågs åt vi middag tillsammans hemma i mamma och pappas radhus. De hade bjudit hem alla släktingar som bor i Uppsala, moster Karins familj med både tillhörande barn och barnbarn, pappas bror Curts familj och mammas faster Mary med barnbarnet Leo. Vi trängde in oss allihop i vardagsrummet som är alldeles för litet för att rymma 17 middagsgäster. Mamma hade dragit in köksbordet och ställt det bredvid vardagsrumsbordet så att det blev till ett enda långbord. Vi hade varit tvungna att låna in plaststolar från bostadsrättsföreningens förråd eftersom det inte fanns mer än 12 stycken i huset. Pappa hade lagat oxfilé Provencále och skröt över resultatet. För första gången någonsin hade han anpassat sig till mig och lagat ett ordentligt vegetariskt alternativ. Jag fick en egen ugnform med potatisgratäng och halloumi. Han hade till och med ansträngt sig litet extra och lagat en stuvning på egenplockade kantareller som bara var avsedd för mig.

Som vanligt tiggde pappa efter uppmärksamhet och började med att presenterade hela menyn med ord som han knappt förstod själv. Han avslutade med att säga att ”vatten kommer att serveras ur en designad Eva Solo karaff”. Alla skrattade. Hade vi varit yngre hade jag och Simon tyckt att hans skådespel var pinsamt men med åldern har vi insett att det inte leder något vart att skämmas och att han aldrig kommer att sluta.

Efter huvudrätten bjöds det på pepparkakscheesecake med vit choklad. Pappa bad om ursäkt för att Curts familj var tvungna att uppleva en efterrättsrepris från julaftonen. Den yngre generationen hoppade över efterrätten och lekte högljudda lekar på övervåningen. Mary hotade Leo med att de minsann skulle bli tvungna att åka hem om han inte skärpte sig och började bete sig som folk.

När alla hade gått klappade pappa om mig, log stort och sa ”Visst var det här första gången som jag lagar något riktigt gott vegetariskt till dig!?” Jag log tillbaka och svarade att han nog hade rätt. Han log ett ännu bredare leende som sa att det här visserligen var första men absolut inte sista gången som jag fick uppleva hans vegetariska kokkonster.

Minnena blir för mycket för Curt och han gömmer sitt ansikte i händerna. Jag klappar honom på huvudet. Det kunde lika gärna ha varit pappa.

Livsnjutaren

Det var sommar. Både mamma och pappa var lediga och som vanligt var vi uppe i sommarstugan utanför Örnsköldsvik. Det var under den tiden som vi fortfarande ägde den tillsammans med pappas bror Curt. Kusinerna hade inte hunnit komma upp och vår familj var ensamma i över en vecka. Mamma och pappa uppskattade lugnet och fridfullheten när det bara var vi fyra. Jag längtade efter kusin Emil som då var den enda med namnet Emil i mitt liv, och efter att leka i vår affär. Vi hade snickrat ihop något som vi tyckte liknade en kiosk med en dörrkarm som grund. Den stod placerad i skogsbrynet, bredvid dasset. Där har den också fått stå kvar ändå tills i somras då de murkna resterna av den fick åka till återvinningen. När den var nybyggd gick vi ner till macken på Köpmanholmen nästan varje dag och köpte godis som vi sedan sålde för dubbla priset till våra föräldrar. Ingen av de vuxna var särskilt förtjusta i godis men vi lyckades få det sålt genom tjat.

Men nu var inte kusin Emil här och det kändes inte alls kul att driva kiosken med bara lillebrorsan. Vi fick roa oss på andra sätt istället. Pappa tyckte att jag kunde hjälpa honom att värma vatten på spisen så att han kunde bada. Jag gick med på det trots att det inte alls vara lika kul som att leka kiosk. Vi tog gyttjeluktande kallvatten från kranen i köket och värmdes det i en stor emaljerad kastrull på spisen. Det tog lång tid, kastrullen rymde mycket vatten och spisen var gammal och långsam. När det kokade öppnade vi köksfönstret. Pappa gick ut och ställde sig på andra sidan, tog emot kastrullen för att sedan hälla vattnet i den pissgula badbalja som stod i sluttningen ner mot havet. Badbaljan var egentligen inte alls någon badbalja utan hade från början använts av farfar för att ha fisknät i. Trots att farfar varit död i över 25 år så återfick baljan ibland sin tidigare fiskeanknytning när vi barn använde den till förvaring av småfiskar som vi fångade med håv under bryggan.

Det räckte inte med en kastrull för att få baljan tillräckligt full så vi värmdes mer vatten. På med kastrullen på spisen igen för att börja om på nytt. När vi kokat tillräckliga mängder blandade vi det varma vattnet med kallt så att det fick rätt badtemperatur. Pappa var först ut, han klämde ner sig så gott han kunde i vårt hemgjorda badkar. Jag undrar om han blev ren

överhuvudtaget för baljan var så liten att han bara hade vatten upp till naveln, benen och armarna hängde utanför. Jag och Simon kiknade av skratt när vi såg hur lustigt det såg ut. Pappa skrattade med oss och bad mamma ta ett kort. När pappa var klar använde jag hans gamla badvatten. Det skulle ta alldeles för lång tid att värma nytt. Antagligen blev jag ännu smutsigare än vad jag var innan men det spelade ingen roll för det var sommar och vad gör det egentligen att skitungar är smutsiga i håret, ingen såg oss ju ändå. Ingen förutom kassapersonalen på macken.

Torsdag 7/1 2010 Umeå

Telefonsamtal 1 & 2

Jag sitter ensam i lägenheten och försöker göra klart min textanalys som jag har skjutit upp till sista stund. Jag hade planerat att göra klart den under julen i Uppsala men som vanligt när jag besöker min hemstad så finns det så mycket annat som lockar än att sätta sig ner och göra läxor. Varje gång jag planerade att börja så slutade det med att jag bestämde mig för att träffa en kompis eller umgås med familjen istället.

Avsaknaden av plugg är en av de faktorer som har bidragit till att julen har varit så fantastisk. Det har varit lagom doser av allt. Jag har irriterat mig på mamma och pappa mindre än jag brukar. Kanske för att de är så snälla mot varandra nu för tiden och för att jag numera slipper förundras över vilken bitsk stämning det blir när vi träffas hela familjen. Kanske beror lugnet på att vi alla har vuxit upp och börjat närma oss en mentalt vuxen ålder. Alla är nöjda med sin situation och sitt liv. Jag trivs med livet i Umeå även om jag börjar oroas för våren då jag tar min examen. Jag måste bestämma mig för om jag vill plugga vidare eller om jag ska söka jobb. Ska vi bo kvar i Umeå eller ska vi flytta? Det finns så många beslut som måste tas men än så länge så känns det mest spännande. Mamma trivs med det nya jobbet som chef, även om hon tycker att det är alldeles för mycket att göra emellanåt. Hon är glad och stolt över att klara av rollen som kräver en enorm dos ansvar och planering, trots hennes obotliga virrighet. Pappa har landat och verkar så tillfreds med sitt nya jobb som familjeterapeut. Han är nöjd över att han, som kanske inte alltid har lytt bokens alla regler som familjefar, nu har fått möjligheten att hjälpa andra familjer i kris. Jag vet utan att han säger det rakt ut att hans brukare älskar honom och att den nya inriktningen är rätt för både honom själv och för dem som han har i samtal. Simon, min stora lillebror, önskar sig ett fast jobb. När jag pratar med honom minns jag hur det var att vara 21 och inte veta vad jag ville göra med mitt liv. Det finns alla möjligheter men ingen som känns helt rätt. Trots att han ännu inte har fått det där jobbet i en klädaffär, som är målet just nu, så är han glad över sin nya lägenhet som mamma och pappa har köpt åt honom i Fålhagen. Han mår bra över att ha sitt eget och slippa

mammas tjat över att han sover för länge och inte städar. Han är glad över att ingen ser att han bara äter pasta med korv eller köttbullar och över att han kan sitta uppe hur länge han vill på kvällarna och spela gitarr utan att någon klagar. Han är belåten över att äntligen få känna sig lite vuxen vilket jag har förstått inte är det enklaste med en storasyster som alltid velat besluta allt åt honom.

Tiden har gått så fort, nu är julen slut och jag har åkt ifrån familjen. Jag har redan hunnit vara hemma i Umeå i två dagar. Emil har börjat sin praktik igen. Nästa vecka är han klar med sina tio veckor på reklambyrån Plakat. Då är det jag som ska iväg på en lika lång period av att testa på det framtida arbetslivet. Jag är nervös. Funderar över vad jag kommer få göra, om de kommer tycka om mig, om jag kommer vara tillräckligt duktig och om det finns någon möjlighet att jag kan få jobba hos dem, på kommunikationsbyrån Gertrud & Gertrud, under sommaren. Det är så typiskt mig att stressa upp mig inför nya situationer. Tur att jag inte hamnade i Stockholm där jag sökte plats från början, då hade nervositeten tagit ännu mer av min energi och både mamma och Emil hade behövt lugna ner mig och säga att allt skulle ordna sig. Nu klarar jag av det ganska bra själv.

Det har varit lunchtid för över en timme sedan. Då var jag alldeles för inne i att undersöka lexikogrammatiken i min text för att ta en paus. Sedan kom mina funderingar kring praktiken i vägen och jag tappade allt fokus. Nu när jag ändå har tagit en paus kan jag lika gärna äta innan jag återgår till textanalysen, den allra sista uppgiften som ska göras, förutom C-uppsatsen, innan jag är klar med min kandidatexamen i medie- och kommunikationsvetenskap. Nu tittar jag på den tomma kaffekoppen som står på vardagsrumsbordet, funderar på om jag ska ta med den ut till köket och diska den. Jag är för lat, låter koppen stå kvar. Jag kommer ändå att fylla på den senare under dagen, så varför diska i onödan?

I kylen står en matlåda, en students bästa knep för att få ekonomin att gå runt. I plastlådan ligger curryröra med cashewnötter och matvete. Jag öppnar locket och synar innehållet för att försäkra mig om att det är quorn och inte kyckling som ligger bredvid röran. Det är definitivt quorn, Emil tog som vanligt med sig rätt låda.

Värma eller inte värma maten, det är frågan. Jag bestämmer mig för att de få minuterna som jag vinner i tid genom att äta kall mat inte väger upp mot att få äta maten varm. Nästa svåra beslut rör sig om jag ska lyxa till det ännu mer och lägga upp maten på en tallrik eller om jag ska äta direkt ur lådan för att slippa mer disk. För sent, jag har redan ställt in hela lådan i

mikron. Väljer man tallrik så är ju det ett val man gör innan man värmer maten. Jag ler åt mig själv och över att jag är så bekväm när jag är ensam hemma och ingen annan ser vad jag gör. Jag tar med mig en gaffel, tar lite sallad ur den gröna plastskålen i kylan och går och sätter mig i soffan, äter långsammare än jag brukar bara för att jag ska slippa plugga. Jag vet att det egentligen hade varit bättre om jag hade orkat släpa mig iväg till skolan och satt mig i Lindellhallen. Då hade jag blivit klar mycket fortare och jag hade inte kunna hitta på en massa sysslor här hemma som måste göras som ursäkt för att plugga. Men om jag hade gått till universitetet så hade jag inte kunnat ha mina mjukiskläder på mig och suttit i soffan med datorn i knäet, inlindad i ett duntäcke.

Jag hinner inte äta klart innan min mobiltelefon ringer. Jag irriterar mig på att den ger ifrån sig ett så lågt ljud. En helt ny telefon borde ha tillräckligt bra högtalare för att det ska höras att den ringer även om den ligger i en jackficka eller väska. Nu har jag inga problem att uppfatta signalen eftersom telefonen ligger framför mig på bordet. Det står mamma på displayen. Jag tänker att hon säkert undrar över hur det känns att vara hemma och hur det går med textanalysen.

Det gör hon inte. Jag hör direkt att allt inte är som det ska. Hon har den där låga och allvarliga rösten som betyder att hon är orolig. Hon frågar om jag är ensam. Jag svarar ja, och undrar vad det är som har hänt. Hon säger att jag kanske borde ringa efter Emil och be honom komma hem eller fråga Lina om hon kan komma över. Jag upprepar min fråga igen ”Vad är det som har hänt, mamma”? Hon tar en paus, jag hör hur hon tar ett djupt andetag innan hon säger ”Amanda, pappa har fått en stroke”. Vi är tysta, jag försöker ta in det som hon nyss sagt, jag kan inte. Pappa kan inte vara sjuk, han ska jobba sin första dag idag, tycka att det är lite tråkigt att ledigheten är över men ändå vara ganska nöjd över att vara igång igen och få göra någon nytta. Mamma berättar att pappa aldrig kom iväg till jobbet imorse, istället åkte han och mamma till akutmottagningen där de konstaterade det som mamma redan visste.

Proppen i pappas hjärna var stor och gör att han har synfältsbortfall på vänster sida. Som tur var lider han inte av det än för han förstår inte hur dåligt han egentligen ser. Om inte synen kommer tillbaka kommer pappa aldrig mer att få köra bil eller kunna vara lika aktiv som han varit tidigare. Det kommer att bli svårt för honom att springa och spela golf. Jag hör på mamma hur jobbigt hon tycker att det är, hon säger att deras gemensamma vän Anna kanske kan löpträna med pappa nu så att han inte springer in i träd. Jag fräser åt henne att pappa ju nästan aldrig springer längre och att vi väl får vara glada att det bara är synen som är borta, han kunde ju faktiskt ha blivit förlamad eller förlorat talet. Mamma håller med. Hon säger att

hon ska be pappa ringa till mig så att jag får höra att han låter likadant som förut. Jag känner hur arg jag börjar bli. Varför skulle han inte låta likadant som förut, han har ju för fan bara förlorat synen! Jag har varit blind på mitt högra öga större delen av mitt liv och jag klarar mig utmärkt ändå. Det låter på henne som om pappa inte är samma människa längre och att vi borde börja behandla honom som någon som det är synd om och som inte kan klara sig själv. Vi har ingenting mer att säga varandra, avslutar istället samtalet och kommer överens om att vi ska höras senare under dagen.

Jag lägger telefonen på bordet igen och tänker på hur ironiskt det är att jag sitter och gör en textanalys på en text som har med strokerehabilitering att göra. Det var inte mycket kvar att slipa på innan jag hade tänkt berätta för mamma om de resultat som jag funnit i min analys av broschyren som hennes team delar ut till deras patienter. Jag hade tänkt säga till henne som det var, att texten var helt okej utformad men att den behövde underrubriker och att det grafiska arbetet skulle kunna förbättras avsevärt. Bara för att det är en produkt från Landstinget behöver den inte vara ful och tråkig. Mamma får aldrig höra mina åsikter om texten och den kommer att förbli likadan tills någon annan märker att den kräver omarbetning.

Jag ringer inte till Emil eller Lina, berättar inte för någon om vad som har hänt. Jag sitter kvar, ensam i soffan och tittar ut på de snötäckta träden utanför fönstret. Jag tänker på hur märkligt livet är. Nyss satt jag och oroade mig för praktiken, nu känns det så banalt och betydelselöst. Jag kan inte hindra paniken som kommer krypande. För första gången i mitt liv inser jag att pappa inte är odödlig. Han kommer att åldras, bli sjuk och till slut kommer han försvinna ifrån mig.

Jag tar fram datorn, kollar Facebook. Fanny har kommenterat på ett kort från när hennes pojkvän var i New York. Nedanför hennes kommentar har Kristian skrivit ett inlägg. Jag känner inte Kristian alls, vet bara lite om honom efter att vi firade nyår tillsammans för drygt en vecka sedan. Jag blev så imponerad av hans blyghet kombinerad med de resurser som jag förstod att han satt inne med. Jag kommer ihåg hur Mats sa att han hade som nyårslöfte att bli rik. John frågade om inte Kristian också skulle ha det som mål. Det ville han inte. Det kom fram att Kristian, precis som Mats, gjorde musik. Men Kristian ville inte prata om sin utan svarade bara undvikande på frågorna som vi ställde. Jag blev så nyfiken att jag lovade mig själv att försöka ta reda på vad det var för musik han gjorde. Nu när jag ser hans namn påminns jag om min nyfikenhet. Jag klickar på namnet, kommer in på hans profil. På samma

ställe där jag har skrivit adressen till min och Linas blogg står det på Kristians sida adressen till hans Myspace. Det är ingen länk så jag får kopiera och klistra in adressen i adressfältet. Han kallar sig för *Everything is*, och jag sätter på Ep:n som ligger uppe på sidan. Jag blir förvånad, en snowboardkille som spelar melankolisk pianomusik. Jag höjer volymen och plötsligt gråter jag. Varken jag eller Kristian vet då hur mycket hans musik kommer börja betyda för mig och vad den genom resten av mitt liv kommer ge mig för minnen.

Jag kommer inte ihåg vad jag gör resten av tiden innan Emil kommer hem, minns bara hans steg i trappan, hur han öppnar dörren och ropar, precis som alltid ”Hallå. Det är bara lilla jag”. Jag sitter kvar i soffan, låter antagligen inte lika glad som jag brukar när han kommer hem. Han kommer in i vardagsrummet, jag ser i hans ansikte och känner på långt håll hur kall han kommer att vara när han kramar mig. Han frågar hur det är. Jag säger att pappa har fått en stroke. Han ger mig den där kalla kramen, den är hårdare än den brukar vara och det känns som om den aldrig tar slut.

Mamma ringer på kvällen precis som vi avtalat. Jag och Emil sitter i varsin soffa med varsin dator i knät. Jag filar fortfarande på min textanalys, Emil spelar antagligen ett klurigt Flashspel som han inte kommer att kunna sluta med innan han har klarat alla banor. Mamma har inte lugnat ner sig, snarare blivit mer stressad och ledsen. Jag vet att hon har hakat upp sig på något som hon inte kan släppa och som hon undrar om kunde ha gjort annorlunda. Exakt vad det rör sig om kommer jag att få reda på senare. Hon frågar om jag har ringt till pappa. Jag svarar att hon sa att hon skulle be honom ringa mig. Det har hon glömt bort eller så är det pappa som har glömt. Jag vet inte om jag vill ringa till pappa överhuvudtaget. Jag tycker inte om att höra att han är rädd och mår dåligt.

Det tar över en timme efter att jag har pratat klart med mamma innan jag bestämmer mig för att ringa. Jag står och lagar mat och rör i kastrullen som är fylld med pasta när han svarar. Han låter, precis som mamma sa, som vanligt förutom att han är väldigt trött. Jag väckte honom när jag ringde. Pappa berättar att han och Simon köpte en dator i måndags efter att de lämnat av mig vid bussen. Jag hör hur stolt han är. Han säger att Simon bestämde sig för den första datorn de tittade på. Det är en bra dator, bra pris, precis som Simon ville. Han har kommit igång med den och är tydligen väldigt nöjd. Pappa säger att han inte orkar prata mer, att han är så trött. Han lovar att han ska ringa mig när han vaknat igen.

Omtänksamheten

Jag hade precis gått ut sexan och det var skolavslutning. Jag hade gjort mig i ordning i timmar och jag tyckte att jag var jättefin med håret uppsatt i två bollar på vardera sida om huvudet och med den nya vita acryltkjolen som var lite för genomskinlig och hade lite för hög slits. Skolavslutningen blev en tårdrypande dag. Klassen var rädd för att skiljas åt och för att behöva kastas ut i en främmande värld av nya människor och betyg. Alla timmar framför spegeln visade sig vara förgäves för de flesta då smink snabbt byttes ut mot rödgråna ögon och kinder. Jag däremot tyckte att situationen var så jobbig att jag inte lyckades få fram en endaste tår. Efter att alla i klassen sagt hejdå till varandra på ett sätt som om vi aldrig mer skulle få se skymten av varandra trots att vi skulle fortsätta att gå på samma skola, så åkte var och en hem till sig.

När jag kom hem släpade jag mig upp för trappan till övervåningen för att få vara ifred på mitt rum. Jag kan tänka mig att mitt rum var ostädat och obäddat som vanligt. I taket hade jag klistrat fast stjärnor som lyste i mörkret och på väggarna hade jag och mamma målat en blå färg med hjälp av svampar som gjorde att de såg ut som moln. Jag älskade mina väggar då, mamma gör det fortfarande av någon outgrundlig anledning. Ovanför min cd-spelare lyste den månformade lampan. Den sitter fortfarande kvar i rummet som numera fungerar som mammas syrum. På träbordet framför bäddsoffan hade någon placerat en vas med blommor med ett tillhörande kort med hundar på. Inuti kortet stod det ”Jag är så stolt över dig Amanda. Jag älskar dig. Från Pappa”. Jag minns hur förvånad jag blev och hur jag fick tårar i ögonen, precis som mina klasskompisar hade fått för någon timme sedan. Jag kommer ihåg vilken ömhet jag kände för min pappa i den stunden. Över att han var så stolt fast jag bara gått ut sexan och över att han inte vågade visa sin uppskattning direkt till mig utan valde att skriva ett kort istället, trots att jag var hans dotter som fortfarande var ett barn och han närmade sig femtio.

Även om pappa har blivit bättre på att visa sin kärlek till mig och Simon på senare år så har han ändå fortsatt att skriva små kort och framförallt sms för att visa att vi är betydelsefulla.

Varje gång reagerar jag på samma sätt, får samma ömhetskänslor och tänker ”Lilla, söta pappa”.

På nyårsafton fick vi den senaste kärleksförklaringen. Det sms:et betyder så mycket mer för mig nu än vad både jag och pappa någonsin hade kunnat ana när det skrevs.

Sms från pappa, 1 januari 2010, klockan 02.18

Jag älskar Er / paqqsi

Lördag 9/1 2010 Uppsala – Akademiska sjukhuset

Del 2, kl. 13.15

Jag har fortfarande min hand på Curts huvud när mamma och Simon kommer ut från den stängda glasdörren som skiljer avdelning NIVA och receptionen åt. Jag går fram till dem. Karin och Curt sitter kvar på bänken. Vi kramas alla tre. Simon gråter, mamma gråter, jag gråter.

Vi får bara gå in två och två till honom. Mamma frågar om jag vill gå in med henne eller med Simon. En sköterska kommer förbi och säger att vi inte behöver hålla på två - och två - regeln längre. Jag funderar över om det är bra eller dåligt. Jag bestämmer mig ändå för att bara ta med mig Simon in. Han visar mig vägen genom korridoren som är en kopia av alla andra sjukhuskorridorer. Dörren längst ner till vänster står öppen, det är dit vi ska. Det är en stor sal med plats för tre patienter. Rummet har delats upp med skärmar så att alla får ett eget låtsasrum. Pappa ligger i mitten, rakt fram från dörren, framför ett av de två fönster som förser rummet med dagsljus. Det luktar desinfektionsmedel och något annat som jag inte vet vad det är. Jag går med små steg mot sängen som Simon säger är pappas. Jag stannar vid fotändan, knyter händerna så hårt att det känns hur naglarna borrar sig in i händerna. Jag har växt fast. Ätminstone så känns det så för jag kan inte röra mig. Han ser så liten ut där han ligger, klädd i vita sjukhuskläder och ett vitt lakan som täcke. Pappas håriga armar vilar på varsin stor kudde. Det är slangar överallt. Runt hans huvud har de lindat ett tjockt bandage. Hans högra öga är insjunket i huvudet. När jag kan röra fötterna igen och går närmare förstår jag att det är hans svullnade hjärnas fel. Hela högra sidan av huvudet är större än den andra och det gör att han inte ser ut som han brukar. Han påminner mig om en bild i barnbok som vi läste när jag var liten som föreställde en flicka med påssjuka. Jag önskar att pappa också hade påssjuka. Jag hade förberett mig på allt det här, ändå blir det till det jobbigaste ögonblick jag någonsin upplevt. Jag säger ingenting, vågar inte ta på honom, står bara och stirrar framför mig. Simon säger att jag får röra vid honom. Jag går och ställer mig vid hans

vänstra sida, framför de två stolarna där mamma och Simon har suttit, tar tillslut försiktigt hans hand. Den är lika smal och senig som alltid, naglarna är perfekt nerbitna. Han är varm och bröstkorgen höjer och sänker sig långsamt i takt med andetag. Han ser så fridfull ut på utsidan, ändå förstår jag vilket krig som utkämpas i hans kropp när jag tittar på skärmen som visar temperatur, puls och blodets syresättning. Pulsen är nästan uppe i 200. Med tanke på att han är gammal maratonlöpare, med en bästa tid på 2 timmar och 56 minuter kan jag bara tänka mig vad vilopulsen skulle ha legat på om allt var som det skulle.

Jag lutar mig fram över honom, säger att jag är här nu och att Emil hälsar. Jag stannar med mitt ansikte nära hans och studerar pappa närmare än vad jag någonsin gjort, ser det röda födelsemärket på det högra ögonlocket som bara syns på riktigt nära håll. Näsborrarna som Simon har ärvt är lika stora som vanligt och hårstråna på näsan, som jag aldrig har förstått varför han inte tar bort finns kvar. Jag synar läpparnas konturer som är så lika mina. Jag får ett infall att röra vid dem men gör det inte, stryker honom bara lätt över kinden. Förutom att ena ögat är lite öppet och att han har slangar i både näsan och munnen så ser det ut som om han ligger och sover. Jag ser inte längre att han ligger i en sjukhussäng. I mina ögon ligger han istället utsträckt i skinnsoffan i radhuset som han brukar göra.

När jag var yngre vilade pappa aldrig. Han var jämt igång, sprang omkring, var upptagen. Det var bara några år sedan jag såg honom ligga och vila för första gången, raka ben och händerna knäppta över bröstet, lätt snarkandes. Jag minns hur orolig jag blev och hur jag frågade honom om han var sjuk. Han kollade upp, yrvaken, sa att han bara var trött. Efter den där första gången blev det en allt vanligare syn att se honom ta en tupplur mitt på dagen eller på eftermiddagen. Jag brukade ofta stå och titta på honom i dörröppningen mot vardagsrummet när han sov. Ibland viskade jag ”pappa”, för att väcka honom försiktigt och sedan säga vad jag ville honom. Ibland stod jag bara kvar en stund, innan jag gick därifrån och lät honom sova vidare.

Mamma kommer in rummet, säger att hon måste gå ut en stund och få ta en paus från allt. Jag förstår henne, hon har suttit här till och från sedan i torsdags. Jag har inte ens varit här i en halvtimme och känner redan att jag är i behov av komma ut från sjukhuslokalerna som gör att jag känner mig så instängd. Jag betraktar mammas ansikte när hon klär på sig ytterkläderna, hon har åldrats flera år sedan jag såg henne i måndags. Jag visste inte att sorgen kunde synas så väl utanpå en människa. Ändå tycker jag att hon är så fin, det finns något sorgligt, vackert över henne. Kanske är det hennes styrka som lyser igenom.

Mamma går ut men hinner bara gå ut i korridoren innan hon vänder tillbaka. Virrigheten finns i alla fall kvar. Jag vet redan vad hon letar efter när hon kommer in i salen igen. Jag ger henne handväskan som ligger under stolen bredvid mig, ler och säger utan ord att hon är hopplös.

Det blir bara jag och Simon kvar i rummet igen. Vi sitter på varsin sida om sängen. Jag vet att det var jobbigt för honom att träffa pappa i torsdags men vill ändå att han berättar. Han säger att pappa låg på en annan avdelning då när det gick att prata med honom. Simon återger hur han kom in i salen och ställde sig på pappas vänstra sida. Han hade inte märkt att Simon var där. Brorsan hade sagt "Hej pappa" men han hade fortfarande inte sett honom.

Synfältsbortfallet gjorde att han inte la märke till sin son förrän Simon gick över till hans högra sida. Pappa hade sagt det som mamma sa till mig i telefonen: att han själv inte märkte att han såg dåligt men att han ändå hade förstått det eftersom läkarna sa att det var så. Pappa hade varit så trött och hade haft ont i huvudet. Simon berättar hur han hade funderat på vad han skulle säga till pappa när han gick därifrån. Vi har aldrig överöst varandra med kärleksförklaringar i vår familj och aldrig sagt att vi älskar varandra. Den här gången var det något som fick Simon att vilja säga till pappa vad han kände. Han hade tänkt på det en lång stund. Till slut, när han var på väg att gå sa han "Pappa jag älskar dig". Pappa hade svarat "Jag älskar dig också". Jag berättade inte att jag älskade pappa när han kramade mig hejda vid busshållplatsen i måndags. Jag hoppas att han vet det i alla fall.

Jag är så fokuserad på Simons historia och på mina egna tankar att jag inte märker att Curt står nere vid fotändan av sängen. Det är först när han går fram till pappa som jag registrerar honom. Han sätter sig ner, vänder huvudet på sned och tittar på pappa, säger "Vafan brorsan", borrar sedan ner ansiktet mot pappas axel och gnuggar näsan mot den vita sjukhusrocken. Jag undrar hur det är för honom att se pappa så här, den människa som har varit med honom sedan födseln och som sedan dess alltid gått bredvid. Fullständigt oskiljaktiga utan att de själva har märkt hur tydligt det varit för oss åskådare. Ett syskonpar som har haft en kontakt som jag inte har sett några andra ha. Men nu följer de inte varandras spår länge, pappa är sjuk och hans bror kan bara stå bredvid och se på.

Curt pratar högt och frågar hur han ska kunna berätta allt för sina arbetskamrater som känner pappa så väl. Och hur ska han ta sig an alla som tar fel på dem och tror att Curt är pappa. Tvillingbröderna har alltid roats åt när folk blandat ihop dem. Ofta har de inte avslöjat att den de möter står och pratar med fel tvilling förrän långt in i samtalet. Nu blir plötsligt det som

tidigare varit en kul grej dem emellan en skräck för det syskon som är ensamt kvar.

En sköterska kommer in för att tömma pappas urinpåse. Det måste vara konstigt för sköterskorna och läkarna att se deras patient ligga medvetslös för att sedan se hans kopia ute i korridoren eller sittandes vid hans säng. Vi i familjen tänker sällan på hur lika de är i andras ögon, därför att de är så olika i våra. När jag hade mitt 5-års födelsedagskalas stod en av mina kompisar och stirrade förskräckt på pappa och Curt en lång stund innan hon drog med mig in i ett hörn och frågade ”Amanda, har du två pappor?”. Jag tror inte riktigt att jag förstod vad hon menade men sa självklart som det var, att jag precis som hon bara hade en.

Än en gång väcks jag ur mina minnen när mamma och Karin kommer in i rummet. Jag vet inte var mamma har varit, frågar inte heller. Hon har polotröjan uppdragen över hakan, den är vänd ut och in. Styrkan som hennes syster pratade om i bilen och som jag märkte av i våra senaste telefonsamtal syns nu inte bara i ansiktet utan i hela hennes kroppshållning. Jag drar en lättnadens suck för att jag kanske slipper se henne bryta ihop och plocka upp spillrorna. Hur mycket andra än säger att det inte är mitt ansvar att ta hand om henne så vet jag att jag kommer att ta på mig hennes olycka i alla fall och vaka över henne så att hon kan hålla sig flytande. Det spelar ingen roll att hon är mamma och jag dotter, jag skulle göra allt för att hålla resterande delar av familjen på fötter. Nu ser jag på mamma att hon kommer att ta ansvaret själv. Hittills har jag förminskat hennes mentala styrka, men nu känner jag hur stolt jag blir när jag märker att hon längst där inne har en råstyrka som hon uppenbarligen har sparat för att ta fram i situationer där den verkligen behövs. Simon är svårare, det syns inte vad han tänker eller hur han mår. Så har han alltid varit, min lillebror.

Ordningsamheten

Jag fick sminka mig hur jag ville när jag var liten. Jag tror att det var bra, desto snabbare man lär sig tekniken och undviker att se ut som en kritask i ansiktet desto bättre. Att inte kunna måla ett rakt streck med kajalpennan eller att använda ett alldeles för tjockt lager av en alldeles för mörk nyans foundation kan vara okej när man är i fjortonårsåldern men är det inte när man fyllt arton.

Jag och mina kompisar brukade experimentera med nya innovativa sätt att sminka oss på. Minna kom på den briljanta idén att ta ett tjockt lager med läppsalva för spruckna och torra läppar för att sedan måla ett skarpt streck med kajalpennan precis utanför läppkonturena. Riktigt snyggt, tyckte vi. Det såg precis ut som vitt läppstift och mörkbrun läppenna. Lite kladdigare kanske men vad gjorde det? En annan favorit vi hade var highlighter. Vi smetade på pärlemor-kletet av märket Isadora under ögonbrynen för att få illusionen av en öppnare blick. Som med alla andra produkter kom vi snabbt på fler användningsområden. Highlightern fungerade perfekt även som läppstift och vi tyckte att den lilavitglansiga färgen var så rätt.

När det kom till val av ögonskugga så hade vi olika kombinationer som vi tyckte passade oss bäst. Fanny, Minna och Agnes gillade brunt, blandat med highlightern såklart, medan jag och Hanna som är ljusare var storkonsumenter av rosa skuggor. Min favoritögonskugga var starkt cerise. När jag hade den tillsammans med den vitskimrande skuggan som låg i samma ask och highlightern kunde jag inte misslyckas, det vara bara så himla snyggt.

Som alla andra fjortonåringar under den här tiden så hade jag bara några få hundralappar att leva på per månad. Det resulterade i att vi aldrig lydde några råd om hur länge sminket borde sparas innan det var gammalt och så fullt med bakterier att det var dags att köpa nytt. Vi använde våra produkter tills de tog slut, vilket i vissa fall kunde dröja flera år. Även om den ceriserosa ögonskuggan brukades nästan varje dag så tycktes asken aldrig bli tom, ett riktigt bra köp vill säga. En kväll när jag stod framför spegeln i badrummet på övervåningen och

gjorde mig i ordning inför tjejmiddagen hemma hos Sofia så lyckades jag tappa asken i golvet. Den låg upp och ner och jag bara stirrade på den. Vad hade jag gjort? Jag lyfte försiktigt på plastetuiet för att märka att den fina rosa kakan nu var uppdelad i sex större delar och en massa småbitar istället för att vara formad som en perfekt fyrkant. Jag tog upp de större delarna och la tillbaka dem i asken. Det gick ju fortfarande att sminka sig med dem så det var ingen tanke på att de skulle slängas.

Det visade sig att pappa var av en annan åsikt. Plötsligt en morgon när jag stod och grävde i badrumskåpet så var den inte där. Den rosa ögonskuggan var borta. Jag letade i necessären, den låg inte där heller. Jag frågade mamma om hon hade sett den, det hade hon inte. Jag fortsatte att leta men hittade den ingenstans. Tillslut ropade jag på pappa och frågade om han hade sett min ögonskugga. Han frågade vilken färg det var på den. Jag sa att en var rosa. ”Jaha den, jag tyckte att den såg så torr ut så den slängde jag” ropade han från nedervåningen. I vanliga fall brukade jag bli galen när pappa fick för sig att slänga grejer (eller som han själv sa städade undan) som var mina men den här gången kunde jag inte göra annat än att skratta. Stackars pappa som visste så lite om smink att han inte ens visste att en ögonskugga ska vara torr, kanske inte trasig men fortfarande torr. Mamma och jag retade honom så mycket att han för en gångs skull faktiskt skämdes och bad oss sluta ta upp det där hela tiden. Vi slutade inte. Varje gång historien kom upp så skrattade mamma lika mycket. Pappa försökte få oss att prata om annat. Vi lydde aldrig, pratade bara lite mer, sa att han var så söt och att han faktiskt fick skylla sig själv som alltid slängde saker utan att fråga.

Men trots att pappa skämdes varje gång jag tog upp det så lärde han sig ingenting av händelsen eller av att vi hånade honom. Han fortsatte slänga grejer som inte var hans, som han tyckte var onödiga. Det enda som var viktigt var att det var välstädat. Att någon annan såg ett värde i det han slängde, det kom han aldrig att bry sig om.

Fredag 8/1 2010 Umeå

Telefonsamtal 3

Emil har gått till jobbet för över en timme sedan. Jag hade bestämt mig för att kliva upp samtidigt som honom men bröt mitt löfte till mig själv. Nu har jag precis ställt in skålen med frysta jordgubbar i mikrovågsugnen. Jag låter alltid jordgubbarna tina lika länge som det tar för mig att ta fram ett kaffefilter ur skafferiet, sätta det i bryggaren, fylla det med tre mått kaffe och hälla på med vatten upp till strecken för tre koppar. Det blir alltid lite kaffe över men jag tycker att det är bättre än att det blir för lite. Jag trycker på knappen och bryggaren ger ifrån sig sitt välbekanta gurglande ljud. Jordgubbarna är klara, nästan lite för tinade. Jag fyller på med müsli och fil upp till skålens kant, sätter mig sedan ner vid köksbordet. Skålen ställer jag längst ut på bordskanten så att jag får plats att läsa tidningen. Jag hinner ta en första sked med fil innan telefonen ringer. Den ligger på köksbänken och inte inne i sovrummet som den brukar. Jag kan inte komma ihåg varför jag tog med den ut i köket, kanske för att jag ville hålla koll på vad klockan var så att jag skulle sätta igång och plugga i tid eller så var jag förberedd på att det skulle ringa. Jag tar telefonen, svarar och går och sätter mig vid frukostbordet igen. Det är mamma som frågar om hon väckte mig. Även om jag hade sovit hade jag svarat nej, nu behöver jag inte ljuga. Samma röst och samma inledande fråga som vid vårt första samtal igår ”Är du ensam?”. Jag svarar samma sak som då. Även den här gången hör jag henne dra ett djupt andetag innan hon avslöjar sitt ärende, ”Pappa har blivit sämre. De opererar honom nu”. Jag säger ingenting, lyssnar bara och låter henne berätta att pappas hjärna har svällt som den kan göra vid allvarliga huvudtrauman. Om man inte lättar på trycket i huvudet så dör man. Därför ska de ta bort en bit av skallbenet på pappas högra sida så att hjärnan får ordentligt med plats. Sedan sys huvudet ihop igen utan skallbenet som fryses ner. Det kan ta upp till ett halvår innan benet sätts på plats igen. Jag pratar innan jag tänker och frågar om han måste gå med hjälm efter operationen. Mamma skrattar till och säger att vissa faktiskt gör det. Hon vet inte hur lång tid operationen kommer att ta men lovar att ringa så fort hon vet något mer.

Precis som igår ringer jag varken efter Emil eller till Lina utan är hemma ensam hela dagen. Jag hittar Kristians musik på Spotify och spelar EP:ns fyra låtar på repeat. När jag inte längre orkar med mina egna tankar filar jag på textanalysen utan att ha en aning om vad jag skriver. Jag ser pappa framför mig i en rullstol, det klär honom inte. Jag ser hur jag försöker prata med honom men det kommer bara gutturala ljud från hans mun. Inuti mitt huvud är det kaos och jag är så arg på mig själv för att jag såg så lätt på allting igår och för att jag var så irriterad på mamma. Hon hade all anledning i världen att vara oroad. Kanske visste hon mer än jag redan då. Jag gråter inte men känner mig kall i hela kroppen.

Jag skickar ett sms till Emil för att berätta vad som har hänt och för att säga att jag inte längre har någon lust att komma ner på stan för att titta på glasögon åt honom som vi planerat. Även fast det är skönt att vara ensam så känner jag att jag måste få prata med någon på distans. Jag skriver ett mail till min äldsta och bästa vän Minna som fortfarande efter snart en månads resande befinner sig i Indien. Det är skönt att få skriva ner vad som har hänt. Det gör det mer verkligt.

Mail till Minna

Julen har varit super! Nu är det däremot inte lika super. Pappa har fått en stroke och de håller på och opererar honom i hjärnan. Jag hoppas bara att han kommer vara som vanligt när han vaknar upp...men det kommer han nog inte att vara. Livet är konstigt ibland.

Puss från mig

Jag har mobilen liggande bredvid mig på soffan så att jag ska kunna svara direkt när mamma ringer. Jag slänger ett öga på den med jämna mellanrum för att försäkra mig om att jag inte har missat hennes samtal. Dagen går långsamt och det känns som att hela mitt huvud är fyllt med bomull. Jag vet att jag fortfarande inte har förstått vad som händer. Kanske blir det mer verkligt om jag säger det högt. Jag ringer till Hanna. Hon inleder med en artighetsfras och frågar mig hur det är. Jag svarar att det inte är så bra, min röst spricker, jag fortsätter och berättar att pappa har fått en stroke. Jag gråter. Hanna försöker trösta. Det känns skönt att få släppa på allt och göra det klart för både henne och mig hur ledsen jag egentligen är.

Jag tänker att nu när jag hört av mig till både Minna och Hanna så borde jag göra detsamma

till de övriga av barndomsvännerna. Jag ringer Fanny två gånger, hon svarar inte. Jag försöker inte ens få tag på Agnes, vilket jag får dåligt samvete för i efterhand även fast jag vet att jag väljer att inte ringa henne för att hon hatar att prata i telefon. Jag tänker att hon nog inte skulle tycka att det var mindre tråkigt när jag levererar ett sådant här besked. Jag hoppas att hon förstår även om jag aldrig berättar det för henne.

När Emil kommer hem bakar vi pizza. Hans del med salami ser mycket godare ut än min utan. Jag får ett sms från Fanny. Hon säger att hon sitter och pluggar och frågar om det har hänt något. Jag svarar som det är, säger att det inte är brådskande att hon ringer upp eftersom jag redan har pratat med Hanna. Hon ringer upp i alla fall och berättar om en av hennes klasskompisars pappa som fick en stroke och som blev förlamad till en början men som kunde gå redan efter någon månad. Det känns tröstande.

Vi äter vår pizza som kostar mer än den smakar. Mamma ringer och berättar att operationen har gått bra och att det bara är att vänta tills pappa vaknar upp för att se om han har tagit mer skada. Jag andas ut och äter upp sista pizzabiten trots att jag egentligen är mätt.

Retsamheten

Även om jag hade min tonårsperiod vet jag att min inte var av den värsta sorten. Jag gjorde min största revolt när jag var mellan fyra och fem år. Egentligen började det tidigare än så, när jag bara var drygt ett och gjorde bitattacker mot mammas axlar. Hon har beskrivit det just som attacker, att jag högg till, snabbt utan förvarning för att sedan vägra släppa taget trots att stackars mamma skrek av smärta. När jag hade kommit upp i fyraårsåldern låg jag på golvet på dagis, sparkandes och skrikandes för att jag inte ville ha på mig min obekväma overall. Lat som jag var, var jag även avundsjuk på lillebror som hade brutit benet och fick åka i vagnen när vi gick på promenader. På en överrepresentation av de bilder som är tagna på mig från den här tiden så blänger jag in i kameran med en arg rynka mellan ögonen, på flera av dem räcker jag ut tungan. Jag var ett bedårande barn helt enkelt.

När jag sedan kom upp i tonåren hade jag antagligen redan gjort av med så mycket ilska att jag inte behövde göra uppror. Självklart bråkade jag med mamma och pappa ändå. Det var framförallt mamma som fick utstå mina utbrott när de kom. Hon var mycket tacksammare att bråka med än pappa. Hon lät mig skrika och säga fula ord och gav mig sällan samma behandling tillbaka, utan försökte i så stor utsträckning som möjligt föra argumentationer i normal samtalston. Det var också mamma som fick stå ut med allt mitt tjat. Jag tjtade mig till allt, precis allt. Till slut brukade jag få som jag ville bara för att hon skulle få tyst på mig. Jag hör fortfarande mamma säga med uppgiven röst ” Kan du inte gå och tjata på pappa lite också?”. Ibland sa jag att jag skulle det men oftast sa jag som det var, att det inte funkade lika bra på honom. Dels berodde det på att jag inte hade en lika nära relation till pappa som till mamma. Jag vågade inte vara lika jobbig inför honom utan att skämmas. Det berodde också på att pappa inte alls hade samma tålamod som mamma. Han sa oftast redan efter några minuter att jag kunde glömma att jag skulle få en hund istället för att låta mig hållas och fantisera högt som mamma gjorde. Han var också, till skillnad från mamma, hopplös att bråka med.

Jag har ett starkt och frustrerande minne från när jag gick i åttonde klass, av att jag går fram

till pappa i köket medan han står och diskar. Det var under den tiden då föräldrar är det pinsammaste som finns och jag var arg för att han hade kommit upp till mig och mina kompisar på kullen ovanför majbrasan i Eriksberg. Vi gömde oss där vi inte syntes för de vuxna som stod nedanför, där träden och mörkret skymde vårt öldricken och tonårshånglande. Han hade lovat mig att inte komma upp. Vi hade kommit överens om att vi skulle träffas nedanför. Han hade verkligen lovat men bröt löftet genom att plötsligt bara stå där. Jag skämdes ögonen ur mig. Ingen annans föräldrar var ju där. Självklart var han tvungen att mingla runt bland alla fulla ungdomar och prata med dem. Jag bokstavligen slet ner honom från kullen. Grät och skrek att han faktiskt hade lovat att inte komma dit. Han bara log åt mig och sa att han väl inte alls hade lovat något. Det värsta var egentligen inte att han hade tagit sig upp på kullen utan att han hade brutit sitt löfte och det var också det jag försökte få fram där i köket. Jag ville åtminstone att han skulle erkänna att han hade gjort fel. Pappa erkände ingenting, log bara överlägset åt mitt raseriutbrott. Jag gav mig inte. Jag ville att han skulle förstå hur viktigt det var för mig att han bad om ursäkt. Pappa vägrade. Han var bara tyst, lät mig bråka och skrika. Han svarade inte på mina frågor, knep bara ihop munnen och låtsades som att han inte såg mig och fortsatte diska. Jag blev vansinnig över hans reaktion eller kanske snarare bristen på den. Ju argare jag blev, ju tystare blev pappa. När han hade diskat klart gick han ut till vardagsrummet för att titta på fotboll. Jag följde efter, fortsatte att gorma. Han fortsatte att vara tyst, satte på TV:n och bad mig att dämpa rösten så att han kunde höra vad som sades. Jag ville inte alls vara tyst, jag ville att han skulle prata med mig. Till slut vände han sig emot mig, sa att han bad om ursäkt, om det nu gjorde mig så upprörd. Det hördes att det inte var någon riktig ursäkt, han vill bara att vi skulle avsluta vår diskussion. Jag gav mig till slut och gick besegrad upp på mitt rum. Konstaterade som så många gånger förut att pappa var hopplös att bråka med.

Lördag 9/1 2010 Uppsala – Akademiska sjukhuset

Del 3, kl. 14.00

Efter nästan en timme av förtvivlan och gråt övergår vi till ett nytt stadium. Stämningen lättas upp, jag torkar tårarna och retas med min bror. Jag börjar förstå mig på sorgens olika skepnader och att både skratt och gråt är en del av den. Till en början får vi dåligt samvete för att vi är glada och mamma håller pekfinger framför munnen för att visa att vi nog borde dämpa oss lite. Några minuter senare har hon ändrat sig och säger att vi behöver få skratta för att stå ut. Vi bryr oss inte längre om vad de runt omkring oss tycker.

Vi skrattar, skämtar och lyssnar på Curts historier från CurtLars barndom. Jag vet redan att de hade ett gemensamt smeknamn när de var små men låter ändå min farbror berätta varför. Smeknamnet kom till av bekvämlighetsskäl eftersom det var omöjligt att skilja på pappa och hans bror under deras första tio levnadsår. Vilde någon verkligen försäkra sig om vem som var vem, tvingades de syna pojkarnas högra öra där pappa har det vårtliknande födelsemärke som Curt saknar. Mamma har alltid sagt att det är en liten gäle, en fiskrest från tiden innan människan hunnit utvecklas.

Curt fortsätter berätta att CurtLars var Köpmanholmens första mods och att de gick till byns damfrisering eftersom herrfrisören bara kunde klippa pottfrisyr. Han berättar att det förblev en hemlighet att de hade låtit damfrisörskan frisera dem. När de kom därifrån hade de gråtit för att det hade blivit mycket kortare än vad de hade tänkt sig. Vi skrattar alla fem och jag frågar om de alltid grät för samma saker, samtidigt? Curt tittar på mig, funderar lite och säger sedan att så var det nog. Det blir ännu tydligare för mig nu, genom Curts berättelser, att bröderna var mer som en person när de var små än två egna individer. Så som det var meningen att de skulle bli från början.

Historierna fortsätter på temat hår och det berättas om när farfar Frans, som jag aldrig hann träffa, kom på den briljanta idén att spara in pengar genom att klippa sönerna själv istället för

att låta dem gå till frisören. Grannpojnkarnas pappa klarade det ju så varför skulle inte han? Pappa hade varit först ut med att få frisyren förstörd. Farfar hade aldrig klippt hår förut och hade tydligen inte heller någon talang. Efter att ha sett resultatet från det första försöket så slapp Curt gå igenom samma procedur och fick behålla sina längder. Pappa hade grinat i flera dagar och vägrat gå till skolan. Curt skrattar åt sina minnesbilder.

Det är dags för sköterskorna att gå av sitt skift för att nya ska få börja på sitt. En sköterska kramar om mamma, säger hur tråkigt hon tycker att allt är. Jag får uppfattningen att mamma känner henne sedan innan. Innan hon har hunnit gå ut kommer två nya sköterskor in. En yngre kvinna med en putande gravid mage och en lika ung man med mörk hy som ser så len ut att jag skulle vilja röra vid den. De presenterar sig, jag glömmer deras namn i samma sekund som de säger dem. Det finns ett lugn över dem som gör att jag instinktivt tycker om dem båda två. Jag funderar över vilken typ av människor som väljer ett sådant här yrke. Antagligen de som är så rastlösa att de måste ha ett jobb med ständiga förändringar och utmaningar, samtidigt som de vet att de är så välorganiserade att de är övertygade om att de klarar av de stressigaste och jobbigaste av situationer. Jag har tänkt tanken så många gånger förr och jag tänker den igen, jag är så glad över att det finns många olika typer av människor med intressen för olika saker. Hade alla varit som jag hade det inte funnits några läkare, sjuksköterskor, fysiker eller biologer bara en massa psykologer, konstnärer, författare och medie- och kommunikationsvetare.

Den gravida sköterskan går fram till pappa, presenterar sig och säger att hon ska jobba här hela kvällen. Jag blir imponerad av deras rutiner som, även om pappa men största sannolikhet inte hör vad hon säger, ger oss anhöriga en känsla av att sjukvården respekterar patienterna och tar hand om dem alla efter bästa förmåga. Efter presentationen kontrollerar de alla slangar och påsar som hänger runt sängen. Mamma frågar om vi ska gå ut. Den gravida säger att vi får göra som vi vill men att de ska vända på pappa nu. För dem spelar det ingen roll om vi är kvar i rummet eller inte men hon säger att det kanske kan vara skönt för oss att slippa se. Vi går ut.

Anhörigrummet är fortfarande fullt, vi tränger ihop oss på bänken alla fem. Det dröjer längre tid än jag väntat mig och jag får träsmak i rumpan. Jag vet att Simon känner likadant, han har ännu benigare bakdel än jag. Den manliga sköterskan med den lena huden kommer in och säger att vi kan komma in nu. Det verkar på honom som om det har hänt någonting så vi skyndar in till rummet. Vårderna på skärmen har försämrats något, pappa ligger platt på rygg

istället för lite åt höger, annars är allt likadant. Jag förundras än en gång över sjuksköterskornas jobb. Vad spelar det egentligen för roll att de vänder på honom? Ingen, men deras strikta rutiner gör att de behandlar alla lika och ingen ska behöva få lida av liggsår, inte pappa heller. Sköterskan kommer in i rummet, mamma pratar med honom. Han pratar så tyst att det inte går att höra vad han säger. Jag trodde att det var ett speciellt viskande kodspråk som sjuksköterskorna talade sinsemellan men han viskar uppenbarligen hela tiden. Mamma fortsätter prata, hans läppar rör sig, jag hoppas att hon hör vad han säger och inte bara låtsas för att vara artig. Mamma är inte den artiga typen, så jag tar hennes hörförståelse som ytterligare ett bevis på att hon är välsignad med övernaturligt bra hörsel.

Curt frågar om det är okej att hans familj kommer hit eller om det kommer bli för trångt med fyra stycken till i rummet. Självklart är det okej och Karin säger att hon nog ändå ska åka hem snart så blir vi en mindre. Mamma säger att det väl inte spelar någon roll att vi är många nu när situationen är som den är. Karin lyssnar inte på sin syster och frågar om hon ska gå iväg och köpa några mackor i kafeterian innan hon åker. Simon har bara ätit en macka idag och jag har fått i mig ett äpple så vi tackar ja till hennes erbjudande. Jag har en fruktansvärd huvudvärk. Simon tror att det beror på det flätade hårbandet jag har om huvudet. Jag tar av mig hårbandet men ber för säkerhets skull Karin att köpa en stor kopp kaffe. En vanlig dag hade jag druckit tre koppar vid den här tiden, idag har jag inte fått i mig en enda.

Jag går och sätter mig på en av stolarna bredvid pappa efter att ha fått tillbaka känslan i underkroppen. Jag tar hans hand igen. Den är varm. Det tillsammans med andningen är det enda som skvallrar om att hans kropp är vid liv. Handen ligger stilla i min, de är kallare än min och börjar blekna. Jag blåser på den för att värmen ska komma tillbaka, lägger sedan våra hopslingrade händer under täcket. Jag får för mig att den blir varmare. Jag skulle så gärna vilja att han kunde krama om min hand eller bända bak mina naglar med tummen sådär som pappa alltid gör. Men hans hand förblir orörlig och jag tror inte att han kan känna någonting längre. Jag tänker att det nog är som att sova, hoppas han får drömma något fint.

Jag har tappat alla tidsbegrepp, vet inte om jag suttit och hållit hans hand i fem minuter eller i två timmar. Karin har kommit tillbaka med kaffet och två mackor, en med kräfröra och en med kött. Jag vet inte vilken typ av kött; bacon, skinka eller salami, jag vet att jag inte kan äta den och det är det enda jag bryr mig om. Karin säger att hon tror att vi behöver en paus allihop och föreslår att vi går ut ur rummet och äter. Alla nickar och följer efter henne. I anhörigrummet finns det nu ett ledigt bord närmast TV:n, den visar skidåkning. Även om jag

aldrig intresserat mig för längdskidåkning så är det behagligt att titta på skärmen och se att det bara är här, i vårt sjukhusvakuum som allt har förändrats. I resten av världen är allt fortfarande som vanligt. Kräftmackan ligger framför mig på bordet. Jag kan se utan att ta av plasten se att det är majonnäs på den. Jag har aldrig varit kinkig när det kommer till mat men det finns en sak som jag avskyr: majonnäs. Karin ger mig en juice med morot – och apelsinsmak, den får duga som lunch. Kaffet känns välbehövligt. Det är svårt att avgöra om det är det att jag tog bort hårbandet eller koffeinintaget som gör att huvudvärken nu har försvunnit.

Vi äter snabbt. Simon spiller majonnäs på min sko och jag sveper kaffet, sen går vi in till pappa igen. Han ligger precis i samma position som när vi lämnade honom och högerhanden ligger fortfarande kvar under täcket. Jag stannar upp vid ändan av sängramen, den är gjord av björkfaner som alla andra möbler i rummet. Jag kramar mina händer om hans fötter som om jag skulle försöka väcka honom försiktigt ur hans sömn. Han ligger fortfarande lika stilla. Mamma säger att han vickade på tårna när hon kom hit imorse. Hon säger att det kändes som att han faktiskt rörde dem även om de säger att det bara var reflexer. Jag lyfter försiktigt på täcket, ser att han har Landstingets knästrumpor på sig, precis likadana som jag själv har haft på mig de två gånger jag legat på sjukhus. Jag tänker att det egentligen är onödigt att pappa bär strumpor eftersom att han ändå inte skulle känna om han fryser om fötterna. Samtidigt ger knästrumporna mig ytterligare en anledning att känna trygghet och tilltro till att pappa tas väl omhand, även när vi inte ser på.

Jag sätter mig vid hans högra sida igen, även den här gången lägger jag hans hand i min. Jag sträcker ut hans fingrar, använder min tumme för att bända hans naglar lätt bakåt. Nu får han igen för alla gånger som han har pillat på mina naglar på det där obehagliga sättet som jag aldrig har förstått varför han har gjort. Jag vill inte plåga honom och formar istället hans fingrar så att det ser ut som att det är han som håller mig i handen. Curt vill åka hem en stund men vet inte om han vågar. Han frågar mamma vad hon tycker. Hon säger att vi inte kan veta när det händer något och han måste själv avgöra om han vill åka eller inte. Curt bestämmer sig för att ta en paus för att få vara hemma en stund, äta något och bara få andas en annan luft än sjukhusluften.

Mamma sätter sig på pappas andra sida istället för på stolen bredvid mig så att vi båda får sitta nära hans ansikte. Hon säger att det är så skönt att han ser ut som vanligt till skillnad från morfars sista dagar då de knappt kände igen honom. Jag såg inte hur morfar tappade

musklerna i händerna och anletsdragen i ansiktet eftersom att jag valde att inte följa med till sjukhuset. Jag hade fått för mig att jag ville minnas honom som frisk och inte ha en sista bild av honom som svag och sjuk. Nu, nio år efter hans död, ångrar jag inte mitt beslut men känner mig ibland utanför när de andra pratar om tiden på sjukhuset som de fortfarande har så klara bilder av i sina huvuden. Jag var inte där och kan inte minnas de där dagarna tillsammans med mamma, Karin och Simon.

Mamma har frågat sköterskan med den tysta rösten om vi skulle kunna få lite kaffe. Nu kommer han tillbaka och vi avslutar vårt samtal om morfar. Sköterskan har med sig två plastmuggar med kaffe och ett pappersfat med skorpor och mariekex. Han ber om ursäkt för att han inte kan erbjuda oss något godare. Vi försäkrar honom om att det är mer än nog att han kan ge oss en kopp kaffe. Mamma förvånas över att de har möjlighet att bjuda oss på någonting alls. På alla andra avdelningar på sjukhuset kostar fiket. Kanske vet de hur betydelsefullt det är att bli erbjuden några kex eller en kopp blåbärsoppa att de gör undantag på intensivvårdsavdelningarna. Skorporna lämnar smulor i våra knän, de smakar nästan ingenting alls, kaffet är blaskigt och kexen torrare än vanligt. Det är det bästa fiket jag har ätit på länge.

Snabbheten

Mamma och Simon var bortresta. Det var bara jag och pappa hemma och det var sommar. Det var varmt ute, jag var ledig, pappa också. Jag hade inget speciellt för mig att göra, inte pappa heller. Vi skulle bli tvungna att antingen hitta på något var för sig och slippa den ovana situationen att göra någonting tillsammans eller så var vi tvungna att umgås, bara vi två. Pappa satt lutad över sin gröttallrik för att kunna sleva i sig den så snabbt som möjligt. Han tog en paus i grötsörplandet och frågade mig vad jag ville göra idag? Jag kunde ha svarat att jag skulle ner på stan med Minna eller att jag hade lovat Fanny att komma över till henne men det gjorde jag inte. Jag visste att pappa egentligen frågade om jag ville hitta på något tillsammans med honom. Som så många gånger i liknande situationer med pappa så kändes det som om det var jag som var den vuxna och förståndiga, han var bara en liten blyg pojke som inte visste hur han skulle bete sig. De här känslorna kontrasterade oerhört mot pappas andra sidor, där han var självförtroendet och tryggheten själv. Min starka pappa som jag alltid kunde ringa eller komma till när det var något problem. Den sidan fanns någonstans där inne nu också, det var bara det att den inte syntes lika bra. Pappa frågade om vi kanske skulle åka ner på stan tillsammans? Jag sa att det var en bra idé. Samtidigt tänkte jag att om det var mamma som hade frågat så hade jag med största sannolikhet tackat nej. Orättvist på något sätt men ändå inte, mamma fanns alltid tillgänglig för att göra utflykter, pappa var det inte. Jag var helt enkelt tvungen att ta tillfället i akt nu när det erbjöds. Mamma och jag skulle gå på stan tillsammans hur många gånger som helst efter den här dagen, jag och pappa skulle det inte.

Vi tog bilen, jag var glad över att slippa cykla eller stå och vänta på bussen. Jag frågade pappa om det inte skulle vara svårt att hitta en parkering. Nejdå, pappa visste var det fanns plats. Vi ställde bilen bakom Stockholms nation, vid sidan om domkyrkan. Det var innan alla visste om att den platsen fanns och innan det blev omöjligt att hitta parkering här. Pappa frågade vad jag vill göra, om jag behövde titta på något speciellt. Varken jag eller han hade något egentligt ärende så vi bestämde oss för att gå och fika. Pappa föreslog att vi skulle gå till fiket nere vid ån, utanför Upplandsmuseet. Det var på den tiden innan restaurang Tzatsiki

öppnade i byggnaden. Jag tyckte att det var ett bra ställe, det var både mysigt och jag visste att jag inte skulle råka träffa någon av mina kompisar där. Vi beställde fika inne i lokalen där det kändes som att vi skulle slå huvudet i taket om vi gick upprätta.

Jag fick ta vad jag ville. Jag var varken särskilt hungrig eller sugen på sötsaker men det kändes som att jag skulle göra pappa besviken om jag bara tog något att dricka. Vi beställde kaffe plus en macka och chokladkaka att dela på.

Måsarna försökte sno åt sig resterna som lämnades, servitriserna försökte schasa bort dem. Fyrisåns vatten var högt och försade aggressivare än vanligt. Vi drack vårt kaffe och åt vår macka och chokladkaka. Pappa var svår att dela fika med. Han åt så fort att jag också var tvungen att göra det för att inte bli utan. Det var uppenbart att pappa inte tillhörde fikagenerationen som jag. Jag var van att sitta ner åtminstone i en timme, äta långsamt, prata om förbipasserande människor och bara ta det lugnt. Pappa var duktig på ”prata om människor delen” men långsamheten förstod han sig inte på. När han hade tagit smörgåsen i tre tuggor, chokladkakan i två och kaffekoppen i fyra klunkar var han redo att gå. Jag kände den där ömheten för honom igen, för att det var hans idé att åka ner på stan och fika men att han bara hade tålamod att sitta ner i en kvart. Nu var han beredd att hitta på något nytt. Han frågade om jag var klar? Jag hade bara druckit halva min kopp men gick med på att gå.

Vi gick mot parkeringen, satte oss i bilen och åkte hemåt igen. Pappa var redan någon annanstans i tankarna och hade mentalt förflyttat sig till nästa aktivitet som väntade på honom när han kom hem.

Lördag 9/1 2010 Uppsala – Akademiska sjukhuset

Del 4, kl. 18.00

En stark och bullrig röst hörs utifrån korridoren, jag känner igen den. Hela Curts familj syns snart i dörröppningen. Min kusin, namne med min pojkvän blir tyst när han kliver i salen. Det kommer närmare med hängande huvuden innan de stannar vid skärmarna, som tillsammans bildar en illusion av ännu en dörröppning till pappas egna lilla rum. Jag vet inte om jag någonsin har kramat min kusin Moa tidigare, men gör det nu. Jag har heller aldrig sett henne gråta som hon gör nu. Det känns något mer bekant att omfamna hennes bror Emil även om det inte är så vi hälsar på varandra i vanliga fall. Han gråter också, precis som hans mamma och alla andra. Jag undrar om de skäms över sina tårar, sådär som jag brukar göra när jag inte är den som är mest ledsen. Jag minns min kusins, Daniels begravning och hur jag tyckte att jag inte fick gråta lika mycket som hans närmaste familj gjorde. Jag tänkte till och med att de kanske skulle ta illa upp om jag grät för mycket. Jag inser det nu, att det inte finns några sådana känslor hos dem som står närmast. Det känns bara fint att se att pappa uppenbarligen betyder så mycket för dem. Det gör också att jag känner en större tillhörighet till dem och det ger en känsla av att vi går igenom det här tillsammans, även om jag vet att jag kommer bli mer påverkad på lång sikt.

Det blir trångt att sitta så många runt pappas säng. Jag går ut för att ringa och berätta hur vi har det för dem som jag vet vill veta. Karin lovar att hon ska komma och öppna dörren som leder ut till korridoren om tjugo minuter så att jag slipper ringa på porttelefonen och störa sjuksköterskorna igen.

Jag är ensam i korridoren, det är ännu mörkare här än inne hos pappa. Jag sätter mig på en trästol vid fönstret med utsikt över en snötäckt trappa. Det tar ett tag för mobilen att starta. För någon som har med sig telefonen överallt, påslagen, så är det både skönt och märkligt att vara utan den en hel dag. Jag ringer till Emil, som heter *Emil Umeå* på telefonen för att jag ska kunna skilja på honom och kusinen med samma namn. Kanske inte det mest romantiska namnet, men det fyller sitt syfte. Jag har inte hunnit trycka på ”ring” än men vet redan att

samtalet inte kommer bli som att prata med honom i verkligheten. Han tycker illa om att prata i telefon och låtsas alltid att han hör vad jag säger även när han inte gör det. I telefonen upplever jag honom som så frånvarande även om det inte är hans avsikt. Jag önskar att det här samtalet kan bli ett undantag men vet att det inte blir det. Egentligen har jag ingenting mer att säga än det vi fick reda på igår kväll men jag känner ändå att jag behöver hålla honom uppdaterad.

När vi lagt på ringer jag till Hanna, jag tror att hon gråter. Jag säger hur jobbigt det är men hör att jag låter kall när jag säger det. Hanna säger att jag är stark. Jag vet inte, det kan lika gärna vara så att jag bara tränger undan allt som jag känner. Hon frågar om jag har pratat med Agnes. Jag får dåligt samvete, säger att jag inte vet varför jag inte har ringt. Hanna har redan pratat med henne och säger att hon hälsar. Tack, Hanna för att du tar hand om det som jag glömmer bort. Trots att jag vet att jag tillåts att vara tankspridd och disträ så skäms jag över att jag inte är så skärpt som jag vanligtvis är. Jag vill att så lite som möjligt ska förändras så att jag känner att det är samma liv jag lever trots att pappa är sjuk. Jag kommer senare att märka att min strävan efter normalitet gör att jag anstränger mig för mycket och får svårt att bara leva i situationen och känna efter hur jag mår.

Jag vet inte om jag egentligen vill prata mer i telefon men ringer ändå till Fanny för att jag tycker att jag borde. Hon säger, precis som Hanna att jag är så stark och om det hade varit någon annan hade hon varit orolig men nu vet hon att jag kommer klara det, bara för att jag är jag. Jag vet också att jag kommer klara det men just nu vet jag inte om jag vill.

Karin står innanför glasdörren, jag pratar fortfarande i telefonen men avslutar samtalet för att slippa låta henne stå och vänta. Jag lovar Fanny, Hanna och Emil att jag ska ringa så fort jag vet något mer.

I anhörigrummet sitter farbror Curts fru Annika, Moa, Emil och Simon. Jag går in, kollar först efter om någon fyllt på kaffemaskinen, det är det ingen som har, lampan lyser fortfarande rött. Kusin Emil berättar historier från sina månader som soldat i Afghanistan. Han väljer de roliga historierna, Simon kiknar av skratt. Det slår mig hur mycket Emil har vuxit under sin utlandstjänst. Jag har alltid tänkt på honom som den där tysta killen med hjärtat på rätt ställe. Han är inte alls tyst längre utan har lärt sig att ta plats, vågar säga vad han tycker. Trots allt jobbigt som han har varit med om där borta, pratar han gärna om det och svarar på alla frågor som folk ställer utan att visa en tillstymmelse till att han tycker att det är jobbigt. Även Moa har vuxit. Det är märkligt hur småsyskon får vara små så länge.

Hon har gått ut gymnasiet och jag har hittills sett henne som ett barn. Jag vet själv hur jobbigt det är när de vuxna ser på en som yngre än vad man är, någon som de inte riktigt lyssnar på. Jag bestämmer mig för att idag är dagen då jag ska börja behandla Moa som den 20-åring som hon faktiskt är. Kusin Emil fortsätter att berätta roande historier om en av killarna i hans kompani som hade ständiga magproblem. Simon bidrar och berättar historier från lumpen när alla soldaterna var tvungna att gå på toa samtidigt efter att ha druckit det kaffe som de var övertygande om att det var laxermedel i. Han fortsätter på samma tema och berättar historien om när han somnade inne på toaletten samtidigt som han pratade i telefon. Tänk hur bajshumor alltid bringar fram skratt, även i situationer som den här.

Mamma syns ute i korridoren och kommer och sätter sig inne hos oss. Alla börjar bli trötta och vi turas om att sitta inne hos pappa. Det är skönt att vara så många. Jag vet att de andra kommer åka hem snart och att det bara kommer bli jag, mamma och Simon kvar. Om jag kunde få Curts familj och Karin att stanna skulle jag göra det. Jag vill kunna stanna tiden. Jag har vant mig vid att vara här och om ingenting förändras kan jag tänka mig att fortsätta leva här med pappa nära mig. Jag känner hur det knyter sig i magen när jag vet att jag kommer att behöva åka härifrån och av vilken anledning.

De andra går in till pappa igen, det blir bara mamma och jag kvar. Jag ber henne förklara igen vad som egentligen hände i torsdags morse. Så fort jag nämner det så fryser hon till. Hur gärna hon än skulle vilja dölja att det ger henne ångest att tänka på och prata om de timmarna som förändrade allt, så kan hon inte göra det för mig. Jag känner henne så mycket bättre än hon någonsin kan ana, precis som hon känner mig. Hon berättar samma historia som jag fick höra den korta versionen av i telefon.

Det var första dagen efter juledigheten som pappa skulle jobba. Mamma hade gått och lagt sig i min gamla säng under natten för att hon hade haft svårt att sova och vet att mjukheten i Duxsängen är den bästa medicinen mot sömnlöshet. Pappa hade stigit upp under natten, precis som han gör ibland när han är hungrig. Han hade känt sig konstig, haft ont i huvudet, men lyckades ändå få i sig en banan och ett äpple. Han hade gått och lagt sig igen och somnat om. Mamma hade vaknat, hört att pappa satt på toan och frågat honom vad klockan var. Var det dags att kliva upp? Pappa svarade inte. Mamma frågade honom igen men fick inget svar. Något var konstigt. Mamma klev upp och gick in till pappa som satt på toaletten och tittade på sin klocka. Han kunde inte se vad visarna visade. Han sa att han hade ont i huvudet och kände domningar i vänster arm. För någon som arbetar med strokepatienter var det inte svårt

att förstå vad som hade hänt. Pappa hade fått en stroke under natten och behövde sjukvård så snabbt som möjligt. Mamma hade gått och hämtat hans kläder, lagt dem bredvid honom på badrumsgolvet. Han fick inte på sig dem, han såg dem inte. Mamma hjälpte honom. Han gick själv nedför trappan. Mamma hämtade en hink från förrådet, pappa mådde så illa. Hon körde fram bilen och pappa hoppade in. De stod utanför Akademiska sjukhusets akutmottagning på mindre än en kvart. Parkerade inte bilen, gick bara in, gick före i kön, sa att pappa hade fått en stroke. Läkarna kom snabbt, förstod precis som mamma allvaret i situationen.

Jag vet redan att det är det här som bekymrar mamma mest. Det får henne att rannsaka sig själv och är anledningen till att hon har bett att få tala med en läkare igen. Hade hon kunna göra något annorlunda? Är allt egentligen hennes fel? Hade pappa fått vård snabbare om hon ringt efter en ambulans istället för att köra honom själv? Jag försöker få henne att se på det med mina ögon, tänka på det med min hjärna som inte ser de fel i hennes handlande som hennes egen gör. Jag säger att ingen kunde ha upptäckt det snabbare än hon, jag hade antagligen inte fattat alls. Hon körde så snabbt hon kunde och de var antagligen framme vid sjukhuset snabbare än vad ambulansen skulle ha varit. Visst, läkarna skulle kunna ha förberett sig om de visste att en strokepatient var på ingång, men lilla mamma, hans hjärna var redan så skadad att inget skulle kunna ha hjälpt honom. Du gjorde allt du kunde. Jag vet att allt känns för djävligt men vi kan inte ändra på någonting, hur gärna vi än vill. Det är som det är och varken vi eller läkarna kan göra någonting åt det .

Den sociala exhibitionisten

Pappa var utan konkurrens den socialaste och oblygaste personen jag kände till under min uppväxt . Han pratade med alla, både dem han kände och dem han inte kände. Jag fick aldrig heller uppfattningen om att han var rädd för att göra bort sig eller att han skämdes över sig själv. När jag och Simon var yngre så var han den där pinsamma föräldern, som vi aldrig visste vad han skulle hitta på. Han rapade högljutt när vi hade nya kompisar hemma och kunde plötsligt få för sig att visa sina gamla Hollywoodjeans från 70-talet för besökare, bara för att visa att han fortfarande kom i dem.

En vinterkväll för fyra år sedan hade vi bjudit hem Curts familj på middag. Det var lättsam stämning som vanligt och pappa och hans bror retades med varandra på det typiska syskonsättet. Vi åt paella, kusin Moa och faster Annika pillade bort musslorna. Simon åt fort så att han skulle kunna åka vidare till sina polare. Vi började prata om fritidssysselsättningar, Curt hade börjat med golf. Pappa berättade engagerat om hur hans crawltränare sagt till honom att han inte kunde förstå att pappa var så duktig som han ändå var när han hade helt fel kropp för simning: tunn, med smala axlar, istället för tvärtom. Pappa fortsatte att prata om sin träning och kom in på teknikdetaljer. Vi andra var inte särskilt intresserade av simteknik men var ändå roade av hur han gestikulerade och hur han sken upp när han fick berätta. Pappa for plötsligt upp från stolen, tyckte inte länge att det var tillräckligt att prata, här behövdes en demonstration. Han tog trappan upp till övervåningen i fyra steg och kom ner lika snabbt med famnen full av simtillbehör. Curt har berättat i efterhand att han blev förvånad över att pappa inte bytte om till badbyxor, de där små blåa som bara täckte lite mer än ett par speedos. Nej, kläderna behöll han på men annars såg han precis ut som i simhallen.

Pappa satte en röd platta mellan benen, en sådan där som barn brukar ha att hålla i när de lär sig att simma. Han förklarade att han använde den när han bara ville träna armarna. På händerna hade han mindre röda plastplattor som gjorde att det var möjligt att fösa undan mer vatten med händerna när han crawlade. Pappa berättade att allt handlade om teknik och rätt andning, 1, 2, 3, andas. 1, 2, 3 andas. Jag hade blivit så pass gammal att jag hade slutat

skämmas över honom men nu kunde jag ändå inte riktigt låta bli, samtidigt som jag tyckte att han var barnsligt söt.

Fredag 8/1 2010 Umeå

Telefonsamtal 4

Jag är fortfarande lite för mätt efter pizzen för att det ska vara behagligt. Emil försöker klappa mig på magen för att se hur mycket den står ut. Jag tar bort hans hand, blänger på honom och säger att han vet att jag inte vill att han ska ta på den när den är utspänd och ser tjock ut. Han ler åt mig, tycker att jag är löjlig.

Vi tittar på *På spåret* och jag känner mig lika dum som vanligt därför att Emil kan svaret på de flesta frågor medan jag sällan kan bidra överhuvudtaget. Han säger att han kan låtsas som om han inte vet svaren om det skulle kännas bättre för mig då. Det vill jag inte. Jag är egentligen stolt över att han har en helt annan intelligens än vad jag har. Jag tycker bara att det är svårt att behöva inse att jag inte kan vara bäst på allt men försöker istället se det som att jag och Emil kompletterar varandra. Han är allmänbildad och har en förmåga att memorera hur mycket information som helst. Jag är mer analytisk och intresserar mig för relationer. Jag har ofta svar på hur jag tycker att människor borde tänka eller gå till väga för att lösa sina problem. Förutom relationsintelligensen har jag även en förmåga att kunna redogöra för saker som hänt. Jag vet alltid vem som har sagt vad, när det var och var vi befann oss när det hände. Emil saknar helt den typen av minne och kan inte skilja på om det var igår eller förra veckan som vi var på bio. Jag ler åt att vi är så olika men att vi ändå passar så bra ihop. Jag tänker att det är precis som med mamma och pappa. Två människor med helt olika personligheter och intressen som har levt ihop i över trettio år och fortfarande älskar varandra. Det är fantastiskt.

På spåret är slut och istället visas en dålig film som jag varken vet vad den heter eller vad den handlar om. Jag kan inte koncentrera mig och känner mig trött. Klockan är bara strax efter tio men jag skulle ändå vilja gå och lägga mig för att vakna upp imorgon, då pappa har vaknat. Jag vill veta hur allt har gått nu, så att jag kan börja vänja mig vid de handikapp som han har fått.

Emil tycker att klockan är lite för lite för gå och sova men går ändå med på förslaget när

han ser hur trött jag är och inser att jag inte kommer att vara ett särskilt roligt sällskap den här kvällen om vi stannar uppe. Jag har försökt att vara med men utan att jag velat det har jag försvunnit bort i mina egna tankar och inte lyssnat på vad han har sagt.

Vi borstar tänderna, jag orkar inte tvätta bort sminket även fast jag vet att jag kommer ångra mig imorgon när ögonen rinner och mascaran har lagt sig i charmiga skuggor under ögonen. Jag suckar åt att industriflekten fortfarande står i vägen för handfatet och för att den låter så mycket att det inte går att prata i normal samtalston när man är i badrummet om man vill kunna höra vad den andra säger. Emil läser mina tankar och frågar hur många veckor flekten har stått här och gjort att vi inte har kunnat använda duschen. Vi kommer fram till att vi är inne på den sjunde veckan med ett icke fungerande badrum och ett badkar stående i vardagsrummet. Vi bestämmer att jag ska höra av mig till hyresvärden för att fråga varför det tar så lång tid. Fyra veckor var det sagt att det skulle ta att torka upp vattenskadan i väggen och taket, nu är vi som sagt inne på den sjunde och inga nya besked har vi fått.

Inne i sovrummet sätter jag mobilen på laddning för att vara säker på att inte missa om mamma ringer. Det brukar alltid ta en stund för mig att somna från det att jag har lagt mig i sängen men idag är jag så trött att jag skulle kunnat somna i samma ögonblick som huvudet nuddade kudden. Jag tvingar mig, trots tröttheten, att hålla ögonen öppna en stund till för att hinna säga God natt till Emil. Jag vänder mig mot honom, ger honom en puss. Han säger ”God natt, skorpan”. Jag säger samma sak tillbaka, minus smeknamnet. Jag vänder mig mot väggen, Emil kramar om mig, pussar mig i nacken. Jag somnar.

Jag vaknar till, hör min egen telefons ringsignal. Emil har redan mobilen i handen när jag vänder mig om för att ta den från stolen som fungerar som nattduksbord. Jag tar den ifrån honom, svarar och vänder mig om mot väggen igen. Mammans röst i andra änden, hon hör att jag är nyvaken så det är ingen idé att ljuga och säga något annat. Även den här gången frågar hon om jag har Emil där med mig, För första gången sedan pappa blev sjuk kan jag säga att han är här bredvid mig. Det slår mig att hon inte låter så lättad som jag hade hoppats på. Pappa måste ha fått fler biverkningar efter operationen. Det måste vara så.

Jag har fel.

Mamma uttalar istället fyra ord som jag hade hållit mina tummar för att aldrig få höra.

”Pappa kommer att dö”.

Sportfantasten

Jag hade precis kommit hem från mitt sommarjobb på gruppboendet. Det var ingen hemma. Mamma var på jobbet och pappa någon annanstans. Jag hade jobbat natt, var trött och alldeles för hungrig för att må bra. Klockan var över ett och jag hade bara ätit frukost. Jag fick skylla mig själv. Det berodde endast på lathet, jag hade helt enkelt inte orkat ta med mig så pass mycket mat att det räckte till gårdagens middag, dagens frukost och lunch. Jag visste att jag egentligen skulle må bra av att äta mat men det fanns ingen chans att jag skulle orka laga något. Istället tog jag en tallrik fil och flingor. När jag ätit färdigt satt jag och pillade ut all torkad frukt ur müslipåsen, mamma skulle inte bli glad.

Jag hörde en bil köra in i garaget och snart såg jag pappa gå förbi fönstret med raska steg. Han var uppe i varv, kom in i köket, pratade fort, frågade hur jag hade haft det på jobbet. Jag frågade honom var han hade varit, mest för artighets skull för jag visste redan av hans klädsel att döma att han hade varit och spelat golf. Golfbanan hade varit hans andra hem under våren och sommaren. Nu hade han ju börjat, då gällde det att se till att bli bra också. Nu när han var ledig kunde det hända att han for i väg två gånger på en dag till Kåbo golfklubb. Han hade tvingat iväg mamma till banan också så att de skulle ha ett gemensamt intresse för en gångs skull. Inte helt oväntat hade de lite olika ambitioner och pappa blev snabbt mycket bättre än mamma, trots mammas fallenhet för tekniken.

Det har varit många vändor genom åren med olika fritidsintressen och varje gång har han genomfört projekten lika helhjärtat. När han var yngre var det fotboll som gällde. Efter att jag och Simon fötts - löpning. Han förde träningsdagbok och sprang tio mil i veckan. Den hårda träningen resulterade i 13 Maratonlopp och två trasiga knän. Efter löpningen blev han fotbollstränare, för Sirius pojkar födda -88. Killarna älskade honom och han älskade dem. Även som fotbollstränare gav han allt, det har aldrig funnits någon mellanväg för pappa, antingen satsar man eller så gör man det inte. Han döpte laget till *Lirarnas lag*, vilket jag blir påmind om varje gång jag kliver in i mamma och pappas kök och ser en stor, inte särskilt vacker kopp på hyllan ovanför spisen med inskriptionerna: *Sirius P88 Lirarnas lag*. Efter

fotbollstränarkarriären följde en period av rullskidor, inlines och sedan simningen. Han simmade fem gånger i veckan när han höll på som mest och var så nöjd över den goda form som hans kropp var i igen. Jag kom på honom flera gånger med att stå framför spegeln i bara kalsonger och beundra sig själv. Det var först då som jag förstod var jag fått min, inte alltid så sunda, kroppsfixering ifrån.

Det sista projektet blev golfen och precis som alla andra saker som han gav sig på gällde det att satsa lite hårdare än alla andra, träna lite mer och bli lite mer engagerad.

För att göra något halvdant, det var aldrig ett alternativ för Lars Westin.

Lördag 9/1 2010 Uppsala – Akademiska sjukhuset

Del 5, kl. 20.00

Jag har bytt plats med Simon igen. Jag sitter inne hos pappa och Simon är ute och ringer till sin kompis Kakan. Febern har gått ner till dryga 38 grader, de övriga värdena ser också lite bättre ut. Mamma säger att pappas utseende har börjat förändras, att han börjar se mer urgröpt ut i ansiktet och att hans hud börjar se glansig och fettig ut. Hon har rätt, det ser ut som att hans ansikte är insmört i olja. Varför har ingen torkat bort det? Här ligger en av de fåfängaste 57-åringar som finns och ingen har tvättat honom i ansiktet.

Jag tar en papperstuss ur en av pappersbehållarna som sitter på varsin sida om pappas säng. Jag hade egentligen önskat att pappret var lite mjukare så att det inte ska riva honom i ansiktet. Men istället för att leta rätt på mindre hårt papper eller bomull, viker jag papperet omsorgsfullt och känner efter så att det inte finns några vassa hörn. Sedan torkar jag hela hans ansikte, tar nytt papper, torkar igen. En sjuksköterska tittar på mig, tycker säkert att det jag gör är onödigt. Det är det inte för mig, för han ser mindre sjuk ut nu. Jag stryker honom över kinden och säger att det är väl klart att han ska vara snygg även när han ligger här.

Jag och mamma är inte längre ensamma, de andra har anslutit sig. Jag undrar om de ser att pappa är mindre blank i ansiktet. De har med sig en ny medlem till vårt sjukhusvakande, Karins man Mats. Han säger ingenting, kramar oss bara. Jag ser hur hans läpp darrar, jag får tårar i ögonen men de faller aldrig ner på kinderna.

De som får plats sitter på stolarna, de andra står, allas blickar är riktade mot pappa. Jag tänker att han hade gillat uppmärksamheten om han varit vid medvetande. Vi utbyter blickar med varandra och ler åt grannen som ligger på pappas högra sida, på andra sidan skärmen. Han har precis vaknat upp efter sin operation men vill inte alls ligga stilla. Sköterskan med den tysta rösten pratar med mannen i en högre samtalston än vad jag trodde att hans stämband var kapabla till och säger att han måste ligga stilla för att han har opererat skallen. Mannen lyssnar inte, svär och försöker resa sig upp för att gå på toa. Sköterskan ryter åt honom att nu

får han faktiskt ta och ligga stilla. Han lyssnar fortfarande inte och sköterskan ropar på förstärkning så att de kan hjälpas åt att hålla fast honom och se till så han inte rör på huvudet.

Jag behöver få luft och säger att jag går ut en stund, vart jag ska vet jag inte. Mamma frågar när hon ska komma och öppna dörren. Jag vill inte att hon kommer och öppnar för jag vet inte hur länge jag behöver vara ute. Jag säger att jag ringer på porttelefonen och att jag struntar i om jag stör sköterskorna, det ingår väl ändå i deras jobb att öppna dörren? Jag tar med mig väskan och halsduken när jag går, men inte jackan.

Korridoren utanför avdelningen är helt nedsläckt trots att klockan bara är runt nio. Jag vet inte vart jag vill gå, står stilla utanför dörren, tar upp telefonen, sätter på den, kopplar i hörlurarna. Jag går rakt fram i den långa korridoren, sätter mig på en träsoffa några meter bort, pillar in snäckorna i öronen, klickar på Spotify -appen på mobilens skärm. Jag skriver in *Everything is*, klickar på sökknappen, trycker på play och höjer volymen tills den är så hög att det gör ont i öronen. Nu är första gången som jag faktiskt förstår vad som har hänt. Jag saknar honom redan så att det gör ont i mig. Jag kommer aldrig mer att få se honom vaken. Han kommer aldrig vakna upp ur sin koma. Det är bara hans kropp som ligger där inne, den påminner mig om pappa och ser ut som honom med det är inte hela han. Det som egentligen är min pappa är redan någon annanstans, var vet jag inte. Jag kan inte hälsa på eller tvinga honom att komma hit, för hans hjärna är död.

Jag gråter så mycket att jag ser suddigt. Jag kan inte gråta tyst länge, struntar i om någon hör mig. Tårarna droppar ner på plastgolvet och bildar en liten pöl mellan mina fötter. Jag reser mig upp från soffan, hör Karin och Mats röst längre ner i korridoren, de är på väg hem. Hoppas att de inte ser mig så att jag behöver gå dit och prata. Jag fortsätter att långsamt gå bort från avdelningen, ställer mig vid ett smalt fönster som är högre än jag. Det är mörkt ute och bara några få fönster i sjukhusbyggnaden lyser, jag ser en silhuett av en människa i ett av dem. Taken och marken är täckt av snö. Det drar från fönstret och jag påminns om hur kallt det är ute. Allt ser så stilla ut. Jag ser inga människor vid cykelparkeringen nedanför fönstret eller på gatan lite längre bort. Jag får känslan av att jag är helt ensam och att jag är den enda som är vaken i hela världen trots att jag precis såg siluetten i fönstret och trots att jag vet att det är fullt med folk på pappas avdelning.

Musiken tystnar. Jag går tillbaka.

Jag knackar på dörren, vill inte ringa på porttelefonen om jag inte måste trots allt. Kusin Emil kommer och öppnar. Jag följer efter honom i till anhörigrummet igen. Det står en termos

med kaffe på bordet, jag vet inte om det var Mats eller Curt som hade med sig den. Jag dricker två koppar, vet att det kommer bli en lång natt. Jag har börjat bli kaffedarrig och tycker för första gånger att det är en skön känsla. Allt som påminner om att kroppen och huvudet fortfarande fungerar som vanligt känns skönt.

Curt syns i dörröppningen. Han kliver inte in rummet utan stannar i dörren, lutar sig mot dörrkarmen, frågar hur vi kommer att göra inatt, ska vi åka hem? Nej, vi vill stanna hos pappa. Alla börjar bli trötta, vilket både märks på våra hålogda ansikten och på kvaliteten på våra skämt. Curt vill sova hemma men det syns att han tycker att det är jobbigt att åka härifrån. Han säger, mest för att intala sig själv, att läget ju inte har blivit sämre under dagen så då borde väl pappa klara av natten? Jag tror också det men säger ändå, precis som sköterskorna, att det ju inte går att vara säker på att han överlever tills imorgon bitti. Curt nickar. Vi kommer överens om att jag ska ringa till honom om läget förändras. Om jag inte ringer så kommer han hit i morgon igen. Curt frågar om Annika, Moa och Emil vill börja åka hem. De säger att det kanske börjar bli dags, men deras svar är jakande och det verkar som att de lika gärna skulle ha kunnat stanna hela natten här med oss. Jag ville lämna sjukhuset bara någon timme efter att jag hade kommit hit, åka hem och sova och glömma vad som händer här. Efter ytterligare någon timme gick den längtan över och nu kan jag stanna här för alltid. Mina kusiner och min faster tycks känna likadant.

Annika frågar om hon inte ska stänga av TV:n innan de går? Jag vill att den ska stå på. Vi koncentrerar oss inte på skärmen mer än att vi då och då kommenterar det som visas, utan att ha en aning om vad programmen handlar om. Men det är skönt att höra TV-bruset i bakgrunden, det får mig att slappna av och jag vet att min bror fungerar likadant.

Det känns sorgligt när de lämnar oss även om jag vet att vi träffas imorgon igen. Jag vet att natten kommer bli något annat än vad dagen har varit. Trots att det har varit den sorgligaste dagen i mitt liv så har den varit full av skratt och insikter om hur viktig min närmaste släkt är för mig. Jag har även förstått hur många människor vi har runt omkring oss som bryr sig, vilket har gjort att jag känner att jag kanske kommer klara av det här ändå. Natten kommer att bli svårare, då får vi inga samtal, inga sms och det finns ingen här att sitta och prata om ingenting med. Det är först då som jag kommer att uppleva ensamheten.

Norrlänningen

Sommarstugan på Persmers vid Höga kusten var fortfarande inte klar trots att de hade avtalat med snickaren att den skulle vara beboelig till den här sommaren. Jag och Emil hade planerat att åka ut till stugan i juni. Vi ville vandra till Slotterdalsklyftan och leta upp ett ställe där Emil kunde klättra. När jag berättade för Emil att stugan inte var klar än blev han lika besviken som jag.

Pappa berättade några veckor senare att han tänkte åka upp i alla fall för att hjälpa snickaren, det började bli dags att få ordning där ute. Han hade fått hyra bönhuset i Näske och jag frågade om vi fick följa med. Vi kunde hjälpa honom lite med stugan men framförallt få tid för de utflykter som vi planerat. Pappa tyckte att det var en lika bra idé som vi. Han har aldrig varit duktig på att vara ensam och brukade ringa hem för att vilja prata i timmar när han hade semester längre än mamma och valde att stanna kvar på stugan.

Jag tog nattbussen från Uppsala på onsdagen och fick se den mest fantastiska soluppgång jag någonsin sett på vägen. Pappa hämtade mig i Bjästa klocka fyra på morgonen. Vi åkte till Näske och den söta lilla lägenheten som var inrymd på Bönhusets övre våning. Förutom huvudrummet som både fungerade som vardagsrum och kök så fanns det två små sovhytter med snedtak. Pappa hade redan gjort sig hemmastad i ett av rummen, jag ställde in mina väskor i det andra.

Pappa hade köpt rökt sik på Näske lax och vi åt fisken med Gene tunnbröd, det bröd som utgjort huvuddelen av min fars kost under de senaste åren. I vanliga fall hade han även kaviar och ost på men idag fick kaviartuben ligga orörd i kylan. När våra smörgåsar var uppätta gick pappa och la sig igen medan jag satt uppe en stund till och lyssnade på tystnaden som var så påtaglig att den nästan blev till ett oljud.

Jag hade inte sovit många timmar på bussen och tillslut lät även jag tröttheten omfamna mig. Jag orkade inte bädda utan kröp ner i sovsäcken med kläderna på. Pappa hade suckat åt mig om han sett hur jag bar mig åt.

Jag vaknade svettig och önskade att jag hade bäddat ner mig ordentligt. En häst gnäggade utanför mitt fönster och när jag tittade ut såg jag att vi hade en hästhage precis utanför huset. Pappa var redan uppe och hade kokat kaffe. Han var sällsynt lugn och tog sig för ovanlighetens skull tid att sitta ner och äta frukost, semestern måste ha haft en lugnande inverkan. När vi ätit upp och pappa åkt iväg till stugan la jag mig på soffan en stund och njöt av lugnet och ensamheten igen innan jag något motigt bytte om till träningskläder. Det var asfalterad väg de första kilometrarna som ledde mot Köpmanholmen. Det var backigt och det blev en jobbigare springtur än jag väntat mig. När vägen svängde ner mot havet byttes asfalten mot grus och benen kändes lätta i nerförsbacken. Det luktade hav, jag var omgiven av skog, allt kändes perfekt. På stigen ner mot stugan plockade jag blåbär och stoppade dem direkt i munnen. Jag visste att Emil skulle bli överlycklig när han såg dem.

Jag hörde hur snickaren och pappa pratade genom träden där jag satt på huk i blåbärsriset. För första gången på över tre år gick jag förbi det lilla dasset utan dörr och fick se den nya stugan som pappa pratat så mycket om. Allt såg annorlunda ut. Stugan hade totalrenoverats och blivit till ett helt nytt hus. Det hade tillkommit flera stora panoramafönster som vette ner mot havet, det var öppet mellan vardagsrum och kök, det fanns ett nytt badrum och trappan till övervåningen hade bytt plats. Pappa var obeskrivligt stolt, jag förstod varför. Vi pratade om hur vi skulle inreda och om hur mysigt det skulle bli att bo där nästa år.

Jag sprang tillbaka medan pappa fortsatte jobba en timme innan han hämtade mig vid bönhuset för att åka till Bjästa och hämta Emil. På vägen tillbaka till Näske gick vi på loppis. Pappa fyndade en espressomaskin. Den hade varit prissatt till 300 kronor dagen innan, nu stod det 30 kr. Antagligen hade något bytt prislapp. Tjejen i kassan var inte lika nöjd som pappa. Nu hade han två espressomaskiner. Han visste inte hur han använde någon av dem.

De kommande dagarna jobbade pappa på stugan medan jag och Emil gick på utflykter. Vi vandrade upp till Slotterdalsklyftan, träffade på massor av tyskar, tog oss ner i oländig och brant terräng mot havet och åt bananer på en klippa vid vattnet. Emil höll på att dö av hunger på vägen hem. Jag hade inte min mobil med mig och kunde inte ringa till pappa för att be honom hämta oss. Jag trodde att jag skulle bli tvungen att lämna Emil i ett dike för att hämta upp honom med bilen men han tog sig hem till slut, arg och trött. Vi åt fisk till middag. Pappa frågade den stackars tjejen som stod i kassan på Näske Lax frågor som hon inte kunde svara på, då frågade han fler. Pappa fixade mer på stugan och skjutsade mig och Emil till Bales tjärn. Det regnade, vi vandrade mot tjärnen, åt ägg, och kom tillslut fram till en av de

vackraste platser vi sett. Vattnet var kristallklart, vi var de enda där, vi badade nakna. Innan pappa kom och hämtade oss plockade jag blåbär på parkeringen och la i en kaffemugg. Emil tittade så avundsjukt på mig och jag hällde över hälften av bären i hans mugg.

Vi hälsade på pappas bästa vänner som har sin stuga i samma vik som vår. Det blev fisk till middag igen, lax den här gången. Vi sov som klubbade sälar, ingen trafik utanför som störde. Sista dagen hjälpe jag och Emil pappa med att städa undan allt bråte från stugan. Vi hade lånat en släpkärra av grannen och åkte till återvinningscentralen i Örnköldsvik. Jag fick sitta i baksätet. Mamma ringde, pappa sa att han och Emil var på väg till återvinningscentralen. Emil tittade på mig, vi skrattade i samförstånd åt att pappa inte sagt att jag var med. Att lasta skrot var uppenbarligen något för män och jag räknades inte. Vanligtvis hade jag blivit irriterad men jag tyckte bara att det var underbart att pappa så tydligt visade att han tyckte om Emil.

När söndagen kom var det dags att åka tillbaka mot Uppsala, vi packade in allt i bilen och lämnade Näske och Köpmanholmen. Pappa stannade på vägen och lämnade en present till snickaren. Emil tog kort på honom när han kom gående upp mot bilen. Pappa ler stort på kortet och är solbränd. Nu finns minnet förevigat i en fotobok som jag fick i julklapp. När jag tittar på kortet kommer jag alltid att minnas vår sista sommar tillsammans.

Den bästa sommaren någonsin.

Lördag 9/1 2010 Uppsala – Akademiska sjukhuset

Del 6, kl. 22.00

Klockan börjar närma sig tio och det är dags för ännu ett skiftbyte för sköterskorna. Jag tycker att de nyss bytte. Den viskande mannen kommer in till mig och mamma och säger att det är dags för honom att gå hem. Vi berömmar honom för det fantastiska jobb de utför, han tackar, något förvånad över komplimangen. Det syns att han har svårt att veta vad han ska säga och försöker avsluta vårt samtal genom att viska att han beklagar. Han gör en ny ansats att gå men kommer inte iväg, istället står han kvar, fortsätter att kallprata och säga att det här är så fel. Jag ser på mamma att jag inte är ensam om att le. När han till slut lyckas ge sig iväg vill jag springa efter honom och säga att vi kommer klara natten bra utan honom, han behöver inte oroa sig. När jag senare berättar för Simon om hur svårt den viskade sköterskan hade att slita sig från pappa och säga hej då, säger Simon att han hade gjort ännu ett stopp hos honom i anhörigrummet för att prata innan han äntligen begav sig hemåt. Simon härmar hans viskande, släpiga röst. Jag skrattar så att det gör ont i magen.

Det är bara jag, mamma och Simon kvar. Vi vågar inte lämna pappa. Jag känner att jag inte kan låta honom vara ensam. Vi sitter i skift inne på hans rum, varvar mellan anhörigrummets soffor och stolarna bredvid pappas säng. En av de nya sköterskorna, en äldre, kort dam presenterar sig. Inte heller hennes namn stannar i mitt minne. Hon säger att hon är undersköterska och att hon kommer att jobba här under natten. Damen undrar om vi kommer åka hem och sova? Vi säger att vi kommer stanna. Hon förklarar att det finns ett övernattningsrum en våning ner som vi kan få tillgång till om vi vill. Vi tackar ja till erbjudandet och kommer överens om att vi ska säga till när vi vill sova, så att hon kan ge oss nyckeln och följa med ner för att visa var rummet ligger. Sköterskan säger att det bara är att säga till om vi behöver något annat. Vi tackar.

Jag har väntat på att få vara ensam med mamma och få höra henne berätta det som jag missat när jag varit upp i Umeå. Jag vill veta vad de gjorde sina sista dagar tillsammans så att jag kan föra över mammas minnen till mina egna. Mamma berättar hur hon och pappa hade ätit

goda middagar tillsammans dagarna efter att jag hade åkt trots att mamma jobbade. De hade druckit vin till maten kvällen innan pappas första jobbdag som han aldrig fick uppleva. De hade pratat om julen som hade varit och planerat hur framtiden skulle se ut. Drömde sig bort till sommaren och middagar vid havet utanför den färdigbyggda stugan. Mamma säger att det nästan var för bra, att det nästan känns som att pappa kände på sig vad som skulle hända. Hon berättar att det så här i efterhand kändes som ett avslut. Vi får tårar i ögonen. Hon säger att det känns extra jobbigt att de hade det så bra tillsammans de sista åren, att de nästan aldrig bråkade och att pappa jämt var så gullig mot henne. Jag svarar henne att jag tror att det var bra att det här hände just nu, om det nu var tvunget att hända alls. Ingen hade något otalt med pappa och alla har fått fina avsked. I den sämsta av tider var kanske det här den bästa ändå. Ingen ångrar något, det är bara vackra minnen. Men jag håller med mamma, det är de vackraste minnena som gör ondast att tänka på. Först då kan man få en förståelse för hur mycket man faktiskt saknar honom. Mamma gråter, jag stryker henne över ryggen.

Jag behöver kaffe igen, lämnar mamma och pappa ensamma och går ut till Simon. Vi sitter på varsin hård soffa i det inglasade anhörigrummet. Kaffemaskinen är fortfarande tom. Jag måste se till att den fylls på innan det blir natt så att jag kan hålla mig vaken. Jag ställer mig i dörröppningen och spanar ut i korridoren för att se om det finns någon som jag kan fråga. Jag ser en sköterska men hon är alldeles för långt bort, ser mig inte. Jag vill inte skrika eller springa efter henne bara för att fråga om kaffe. Dörren bakom receptionen öppnas och ut kommer en satt medelålders sköterska med glämsig hy. Jag hinner döma henne innan jag kommer på att jag inte har någon rätt att tro att någon bor ute på landet i en smutsig liten villa med en tjock man som snusar och kör lastbil. Hon går förbi mig men låtsas inte om att hon ser att jag står en halv meter bort. Jag frågar om hon vet om det finns mer kaffe att fylla på i automaten. Hon tittar fortfarande inte mot mig, öppnar glasdörren till avdelning NIMA, säger att hon nyss börjat sitt skift och att hon inte vet något. Hon stänger dörren bakom sig, utan att ha tittat på mig en enda gång och utan att ha lyssnat på vad jag egentligen hade att säga. ”Jävla kärring” säger jag högt, Simon fnissar. Jag har lust att springa efter henne och skrika åt henne att min pappa ligger där inne och håller på att dö. Hon har fan ingen rätt att vara otrevlig. Hon borde veta så mycket bättre än att vara oförskämd mot folk som hon inte vet varför de är här. Jag vill säga åt henne att jag hoppas att hennes feta man också får en stroke, då kanske hon skulle sluta vara så kaxig. Det där sista menar jag självklart inte men önskar innerligt att hon inte kommer vara en av nattsköterskorna i pappas rum. Det kommer förbi ännu en sköterska, jag frågar henne om kaffet. Hon lovar att se vad hon kan göra, så som jag

hade väntat mig att surkaffetanten skulle ha svarat.

Jag pratar med Simon om hur klantigt det är av sköterskorna att vara otrevliga och att kaffetanten betedde sig så annorlunda mot alla andra gulliga sköterskor som jobbat under dagen. Simon är inte förvånad, säger att det finns en anledning till att vissa vill jobba natt. Han berättar om nattpersonalen som jobbade på det gruppboendet som var hans arbetsplats innan lumpen. Jag mår dåligt när han talar om vad det visade sig att en av dem hade för sig på nätterna när ingen annan såg.

Mamma dyker upp i dörröppningen. Hon har den äldre undersköterskan med sig. Mamma ser helt slut ut, är glansig på ögonen och har smittats av min och Simons dåliga hållning. Hon frågar om det är okej att hon går och lägger sig i övernattningsrummet en stund. Det finns två sängar där nere och vi kan komma ner och lägga oss när vi vill. Simon säger att han ska försöka sova lite här på någon av sofforna, där han fortfarande är nära pappa. Jag säger att jag kommer ner om jag blir för trött men att jag antagligen sitter hos pappa tills mamma kommer tillbaka. Jag kan inte låta honom vara ensam med sköterskorna som han inte känner, speciellt inte om det är kaffetanten som ska ta hand om honom.

Mamma går ner och lägger sig. Simon försöker sova på soffan. Han ser ut som ett lik, jag undrar om jag ser likadan ut, det känns så. Jag rotar i högen av tidningar. Det finns ett brett utbud av Femina och en hundsporttidning. Jag tar med mig tre stycken Femina och går sedan ensam in till pappa.

Två av sköterskorna sitter i den inglasade delen av rummet som jag antar fungerar som deras kontor. En sitter framför datorn, den andra läser en bok. Den tredje, kaffetanten, står och pratar med pappas granne. Jag förstår av deras samtal att de var tvungna att operera honom igen. Kaffetanten berättar det som mannen inte minns från timmarna innan den andra operationen, då han var så aggressiv och vägrade att ligga stilla.

Jag sätter mig ner på pappas högra sida så att jag inte ser det halvöppna ögat som gör att mina intalningsförsök om att han bara ligger och sover inte lyckas. Jag tar hans hand, den är kall igen, jag försöker värma upp den med min. Jag pratar med honom, viskar bara, vill inte att kaffetanten ska höra vad jag säger. Pappa, hur kunde det bli såhär? Du skulle ju bli gammal tillsammans med mamma, ni skulle sitta på altanen till sommarstugan på Persmers, du skulle grilla kött med din Webergrill, skryta över dina grillkonster. Ni skulle dricka ett dyrt vin som du låtsades att du visste någonting om. Vi skulle åka ut med båten tillsammans. Jag skulle

klaga över att det gick för sakta, du skulle fnysa åt mig och säga att er lilla motor dög bra trots att den knappt tog oss framåt. Du skulle berätta historier om ditt jobb och anekdoter från din ungdom, vi andra skulle försöka flika in ett inlägg, du skulle ignorera oss. Du skulle retas med mamma, hon skulle skratta även om det du sa var elakt och antagligen handlande om hennes vikt. Jag skulle förundras över er relation och över att mamma tillät dig att vara så dum mot henne, även om du egentligen inte menade det du sa. Du skulle åka iväg och spela golf med din syster Lillemor och hennes Anders. Anders skulle klaga på att du inte väntade på dem när du hade slagit ditt slag, utan bara stegade därifrån med siktet inställt mot nästa. Du skulle ge mig goda råd, du skulle rapa och göra mig vansinnig för att du aldrig växer upp. Du skulle försöka imponera på Emil, jag skulle stå bredvid och le åt dina försök att göra intryck. Du skulle vara barnvakt åt mina framtida barn. Du skulle vara den roliga morfadern som skämde bort barnen och tog med dem på roliga utflykter. Du skulle fortsätta att shoppa kläder som inte var avsedda för din åldersgrupp. Du skulle köpa alldeles för tigha byxor, säga att de skulle tänja ut sig. Du skulle visa dina reaplagg, påpeka vilka fynd det var, försöka få medhåll från oss. Du skulle visa hur stolt du var över mig när jag gjorde något som du tyckte var bra. Du skulle fortsätta att vara den mest stödjande pappan jag vet om. Du skulle inte dö ifrån mig, du skulle inte det.

Pappas hand rör sig, det rycker i tummen. Jag låtsas att han försöker krama min fingrar, jag kramar tillbaka. Ryckningarna fortsätter, jag fortsätter att låtsas. Det är bara reflexer och jag vet det men jag vill tro att han känner att jag sitter här bredvid och klappar honom på armen. Jag lägger min hand på hans bröst, känner hans andetag. Jag kan inte slita ögonen från skärmarna som avslöjar hur pappas kropp mår. Febern går ner lite. Blodtrycket blir högre. Jag kommer på mig själv med att tänka dumma tankar. För någon sekund får jag för mig att han kanske kan överleva ändå. Det gör inte längre något om han blir sängliggande, bara jag får ha kvar honom. Jag tänker hur jag slutar skolan och blir hans assistent. Jag kommer tillbaka till verkligheten när jag tittar på den arga mannens skärm och ser hur värdena egentligen ska se ut. Jag kommer på hur själviska mina tankar är, pappa hade aldrig velat bli en grönsak, han hade blivit så olycklig. Jag tror att han hellre avslutar sitt liv såhär när alla kommer ihåg honom som piggare och friskare än de flesta andra i hans ålder.

Musikälskaren

När jag var liten trodde jag att pappa var som Ulf Lundell. Jag var övertygad om att han själv hade valt yrket som socionom framför en karriär som sångare. Jag har vaga minnen av att jag säger till en kompis, när jag är i femårsåldern att min pappa minsann skulle kunna bli rockartist, bara han skulle vilja. När jag ser tillbaka på de minnena undrar jag om jag skapade mina egna fantasier om pappas sångtalang eller om det faktiskt var så att det var min egen far som planterade dessa tankar i sin lilla godtrogna dotters huvud. Jag kan se framför mig hur nöjd han är över att ha lyckats lura mig och för att jag kommer att säga till alla barnen på dagis att pappa är en stjärna precis som hans egna idoler Ulf Lundell och Neil Young.

Så länge jag kan minnas har pappa tagit fram den röda pärm, satt sig i vardagsrumssoffan, bläddrat bland plastfickor med kopierade versioner av den musik som har präglat min barndom, för att sedan sjunga och spela något av Björn Afzelius, Hoola Bandola band, Ulf Lundell eller Nationalteatern.

När min bror var sexton fick han en gitarr av pappa i julklapp. Simon blev besviken för att han inte fick snowboarden som han hade önskat sig. Han lät gitarren ligga i över ett år innan han började lära sig spela med hjälp av Youtube och andra självinlärningstips från Internet. Nu är han bättre än vad pappa någonsin skulle kunna ha blivit. Om hans barn någonsin kommer att säga att deras pappa kunde ha blivit rockstjärna så kommer jag hålla med. Efter att Simon började spela så blev det mindre sång och gitarr för pappas del. Jag tror egentligen inte att det berodde på att han insåg att han inte kunde mäta sig med Simons talang utan snarare att han hade annat för sig under den perioden av sitt liv.

När pappa har tagit fram gitarren när jag varit hemma och hälsat på efter att jag flyttat hemifrån så har jag förvånats över hur illa det har låtit. Senaste gångerna jag hörde honom sjunga träffade han sällan en ren ton men han försökte sig ändå på samma ljusa tonarter som när han var yngre. Jag undrar om han själv insåg hur det lät eller om han hörde sin gamla röst.

Jag frågade Simon vid ett tillfälle under julen vad det berodde på att pappas röst lät som den gjorde. Visst hade han varit duktig på att sjunga när vi var små? Simon berättade att pappa antagligen hade vilat sin röst för länge och i och med att han åldrats så hade rösten förändrats och därför tappade han kontrollen över den.

Men det blir ingen fler sång för pappa. Nu blir det Simon som får ta upp den röda pärmen, sätta fast capot och sjunga Atlantis med Björn Afzelius för att hålla mina minnen vid liv.

Lördag 10/1 2010 Uppsala – Akademiska sjukhuset

Del 6, kl. 04.00

Jag har snart läst ut min tredje Femina-tidning och tröttheten är på väg på att besegra mig. Jag ser suddigt och det flimrar framför ögonen, men jag tänker inte ge upp. Jag sitter fortfarande bredvid pappa och resterna från fiket som sköterskan med den tysta rösten bjöd på tidigare ligger kvar på bordet bredvid mig. Jag äter en skorpa och två mariekex, det blir bara smulor kvar på papptallriken. Skorpor har aldrig smakat så fantastiskt och jag önskar att jag hade flera men vågar inte fråga.

Jag behöver fler tidningar för att kunna hålla mig vaken och lämnar pappa en stund för att hämta fler. I korridoren är det fortfarande ljust och i anhörrummet sover Simon. Han ser ut att ligga fruktansvärt obekvämt, raklång med huvudet mot ett hårt nackstöd som gör att hans nacke böjdes i en för skarp vinkel. Jag står och observerar honom genom glasväggen. En dörr öppnas bredvid rummet och han vaknar med ett ryck, blänger på mig med halvöppna ögon. Jag går in till honom, han hade precis lyckats somna. Han säger att han ska försöka somna om och sova en stund men att han kommer in och byter av mig sen. Jag svarar honom att han kan sova i lugn och ro, jag sitter gärna själv inne hos pappa en stund till.

Någon har äntligen fyllt på kaffemaskinen och jag tar min femte kopp för dagen, håller i ett litet paket kaffemjolk, tar med tre nya Femina-tidningar och går tillbaka in till pappa igen. Sköterskorna tittar knappt upp när jag kommer, de har blivit vana att jag går in och ut.

Mina ögon vandrar från pappa, till skärmen, till klockan på väggen, tillbaka till skärmen, till tidningen, till skärmen och så fortsätter det. Tiden går långsamt, jag har träsmak i rumpan och längtar till det blir morgon så att jag kan få sova, samtidigt som jag önskar att jag kunde stanna tiden så att jag och pappa fick mer av den tillsammans. Jag har glömt bort mitt kaffe, det har blivit kallt men jag dricker det ändå. Den äldre undersköterskan kommer in till oss för att hämtar något ur skåpet som står i hörnet. Hon stannar upp innan hon går och undrar om jag behöver något. Jag vill säga ”Ja, att min pappa blir frisk” men säger istället att det är bra,

jag har precis varit och hämtat kaffe. Hon nickar, säger att det bara är att säga till om jag skulle ändra mig. På hela natten är hon den första som överhuvudtaget har tagit notis om mig. De andra har inte ens hälsat eller presenterat sig trots att vi sitter i samma sal.

Jag har läst klart de nya Femina-tidningar som jag hämtade men vill inte gå ut och hämta fler och riskera att väcka Simon igen. Jag har bläddrat igenom sex stycken tidningar under natten men kommer inte ihåg något av det jag läst, förutom vårmodet 2008 och en artikeln om hälsosam kost. Jag ångrar att jag inte tog med mig någon bok som jag kunde sitta och läsa. Jag har datorn med mig men vad ska jag med den till utan Internet. Jag bestämmer mig för att skriva ner det jag känner istället, mitt vanliga sätt att bearbeta allt jobbigt. Jag vet att minnen försvinner snabbt och om jag inte skriver ner lukter och känslor så vet jag att de kommer vara borta i samma stund som jag åker härifrån. Jag tar upp mitt block ur tygpåsen där även datorn ligger. I handväskan borde jag ha en penna. Jag lyfter på skinnlocket, hejdar mig, på insidan står det pappas namn och telefonnummer skrivet men stora röda bokstäver. Jag stryker över bokstäverna med tummen. Det är en gammal, sliten skinnväska som pappa hade när han var i min ålder. Jag ser framför mig hur han bär väskan tillsammans med sin gröna Fjällrävenjacka, han är skäggig och ser lagom sliten ut, ljuva 70-tal.

Jag rotar i ytterfacket på väskan men hittar ingen penna. Motvilligt går jag till sköterskorna i glasburen och frågar om jag kan få låna en av dem. Det är svårare att få ner något på pappret än vad jag tänkte mig att det skulle vara. Jag brukar sällan ha problem med att beskriva verkligheten i skrift, det har jag roat mig med hela min barndom men nu upplever jag inga ord tillräckliga. Inga av de ord jag skriver lyckas beskriva de känslor som jag känner. Det blir en kortare text än vad jag hade väntat mig men den kommer senare att hjälpa mig att mentalt komma tillbaka till stunden när jag skrev den, när det bara var jag och pappa.

Utdrag ur texten jag skrev på sjukhuset

Allt slogs omkull, från en fantastisk jul och ett kärt återseende med Emil till en värld som inte fanns. Inte fanns förut men som jag måste vänja mig vid nu. Det är en värld utan pappa.

Från att gruva mig över den kommande praktiken till att sitta på NIVA bredvid vår "Lasse Cruyff" som hålls vid liv med hjälp av maskiner.

Han är varm fortfarande och det ser ut som att han tagit en tupplur på soffan hemma i

Norby. Enda skillnaden är att han inte kommer vakna upp den här gången för att fara omkring på det där sättet som jag tror att bara pappa kan.

Livet är för jävla märkligt ibland.

Jag kommer alltid fortsätta älska dig pappa.

Jag byter ut mitt block mot en redan läst Femina-tidning. Jag bläddrar igenom den lika okoncentrerat som förra gången, uppfattar lika lite av vad som står. Telefonen ringer inne hos sköterskorna och snart kommer en av dem in till mig och säger att det är till mig, hon är inte säker på vem det är, tror att det kanske är min faster, eller...? Jag säger att det nog är min moster. Hon bekräftar att jag har rätt med en nickning. Karin är i andra ändan luren och frågar hur det går för oss. Jag säger som det är, att mamma och Simon ligger och sover och att jag sitter inne hos pappa. Hon frågar om hon ska komma och byta av mig så att jag kan gå och lägga mig och sova. Tanken är lockande men jag svarar att jag gärna sitter kvar och tar vara på den tid som vi har kvar tillsammans. Det är så mysigt att få sitta ensam hos pappa och bli påmind om alla gamla minnen. Karin försäkrar att det bara är att ringa om jag inte orkar sitta uppe längre, hon kan ändå inte sova. Jag säger att vi ses imorgon istället.

Jag ger tillbaka telefonen till sjuksköterskan och ger henne ett leende utan innehåll innan jag går tillbaka till pappa. Han har blivit blank i ansiktet igen. Jag inbillar mig att han ligger och sover som alla andra, det är ju trots allt natt. Jag vill inte väcka honom genom att dutta med en papperstuss i hans ansikte men gör det ändå. Jag vet ju egentligen att han inte kommer att vakna hur hårt jag än skulle dutta. Jag skulle kunna skrika det högsta jag kan eller ta hit en hel orkester, alla andra patienter skulle vakna men inte pappa. Till slut så sitter jag bara och stirrar framför mig i ett sista försöker att hålla mig vaken. Det känns som att min hjärna har satt all tankeverksamhet på paus. Det gör ont i rumpan och benen men jag sitter ändå kvar som jag har lovat mig själv.

Jag orkar tänka vilka fula färger det är i rummet, ljusgröna väggar med gula skärmar. Jag vet att det finns en tanke med varenda färgval, den gröna ska lugna och den gula ska säkert ha någon annan bra effekt. Vilket otacksamt jobb det måste vara att jobba som inredningsarkitekt på sjukhus, allt är så hiskeligt fult. Jag lägger huvudet mot kudden som pappas arm vilar på och sluter ögonen. Handen lägger jag på pappas mage. Jag ser ingenting, känner bara hans andning.

Vid sjutiden kommer Simon in, hans ögon är röda och blanka. Jag behöver inte ens fråga honom om han har lyckats sova något, ser på hans krokiga hållning och halvslutna ögon att han inte har det. Jag bekänner att jag är lika trött som han och ber honom gå ner och väcka mamma så att hon kan komma upp och byta av oss. Jag stannar kvar och väntar tills mamma kommer. Hon ser lite piggare ut än när jag sa God natt till henne i går kväll. Jag frågar om det är okej för henne att sitta här till Curt och Karin kommer. Hon sitter gärna själv med pappa en stund. För säkerhets skull så säger jag det som Karin sa till mig i telefonen, att det bara är att ringa efter henne om vi vill att hon ska komma. Mamma blir glad över sin systers omtänksamhet.

Jag får en vägbeskrivning ner till övernattningsrummet, säger att jag kommer upp igen om jag inte hittar eller om Simon inte öppnar dörren. Jag tar trapporna ner en våning, tar vänster vid vinterträdgården, ser en skylt där det står bibliotek, tar höger, följer korridoren tills jag ser en öppen dörr. Innanför den finns fler dörrar. Jag hittar den som det står nummer tre på, knackar, Simon öppnar. Han har lagt sig på soffan och inte på sängen. Jag förstår inte varför men blir glad över att jag får det bekvämare alternativet. Vi säger ingenting, vi är för trötta för att prata. Jag tar av mig skorna, orkar inte klä av mig, sätter hörlurarna i öronen, söker efter *Everything is*, kryper ner under täcket och sänker volymen så att Simon inte ska bli störd. Jag släcker lampan, det blir mörkare än vad jag räknat med. Ansiktet gömmer jag i kudden, den blir blöt av mina tårar. Jag somnar tillslut med hörlurarna i, innan musiken hinner tystna.

Klädsnobben

Pappa hade en lång smal fläta som hängde från nacken när jag föddes, en egen version av hockeyfrilla. I samma veva som flätan klipptes av blonderade han slingor i sin tunna lugg. Det var innan han insåg hur tunnhårig han faktiskt var och rakade av allt.

Pappa har alltid velat följa trender och då inte bara hårtrender utan i synnerhet klädtrender. När han fyllde fyrtio fick han en kris och började köpa rosa skjortor. Sedan blev det bara värre, vita linnebyxor, Cheap Monday - jeans, vita skinnloafers och trenchcoat. Han nådde kulmen i sin strävan efter att vara ungdomlig när han lånade Simons kompis kvarglömda jacka. När Fredrik var hemma hos oss, stövlade pappa in iklädd den lånade jackan. Simon försökte få honom att be om ursäkt men pappa tyckte inte att det var något konstigt med att han hade använt jackan, den hade ju hängt där i vår garderob. Det kom senare fram att lånet inte heller var en engångsföreteelse då fickorna var fyllda med pappas kvitton. Fredrik bara skrattade, Simon var van och bad om ursäkt i pappas ställe.

Förutom att det var viktigt att kläderna låg rätt i tiden så spelade märket också en stor roll. Dyra märken var bättre än billiga, så var det bara. Jag lärde mig hur pappa fungerade ganska snabbt efter att ha sett mammas tappra försöka att ge honom tröjor från H&M. På billiga kedjor köpte man enligt pappa kalsonger, vita t-shirts och strumpor. Annars ville han gärna ha Peak Performance eller Boomerang. När jag köpte presenter åt pappa visste jag att det var ett säkert kort att gå och köpa något i Boomerangbutiken. Han blev glad vad det än var bara det var en liten broderad bumerang på.

I julas hade pappas inhandlat två par nya jeans. Ett par var skrikblå, han var tvungen att tillägga att det faktiskt var J. Lindeberg. Det andra paret var röda. Bara pappa vågar ha en par röda byxor på sig och lyckas bära upp dem. Han stoltserade inte med märket, berättade istället att det var damstorlek, storlek 40. Han hade frågat butiksbiträdet om det var tjejbyxor. Hon hade svarat honom att det var det men att om dem passade honom bra så fanns det väl ingen anledning att bry sig om det. Pappas åsikt var av den samma och de röda byxorna blev en ny favorit som blev ett ständigt återkommande samtalsämne under julfesterna.

De röda byxorna har fastnat på min hornhinna och när jag drömmer om pappa så har han dem alltid på sig. Dem och ett par svarta Ray-Ban solglasögon. Han tuggar på två tuggummin samtidigt och tvinnar skägget mellan fingrarna. Han tycker att han är coolest i världen, det tycker jag med.

Lördag 10/1 2010 Uppsala – Akademiska sjukhuset

Del 7, kl. 12.10

Jag vaknar, det är becksvalt, jag har ingen aning om var jag är. När jag kommer på det och inser att allt är på riktigt fylls jag av en kvävande känsla som sprider sig från halsen ner i magen. Jag trevar med handen längs väggen för att hitta sänglampan. Mörkret byts ut mot ett alldeles för skarpt ljus. Simon vaknar, mumlar något och kryper in under filten igen. Jag letar efter mobilen, hittar den tillslut bredvid mig i sängen, den visar att klockan är 12.10. Vi har sovit i fem timmar. Jag säger till Simon att vi kanske borde kliva upp, han håller med.

Vi städar undan sängkläderna, jag viker bara ihop dem, vet inte var de ska ligga. Jag tänker att vi lika gärna kan låta dem vara, känner på mig att vi kommer att sova här en natt till. Jag har sovit med kläderna på, inte tvättat mig eller borstat tänderna, hyn har blivit fet, håret flottigt. Jag vill duscha bort smutsen men har ingen tvål eller schampo och vet inte var handdukarna finns. Istället för duschen och tandborstningen går jag och Simon till kiosken för att köpa tuggummi. Mitt favorittuggummi finns inte och jag tvingas köpa ett annat som inte alls smakar lika gott och som är alldeles för hårt. Simon funderar på att köpa frukost men kan inte bestämma sig för vad han vill ha så det blir inget. Vi går från kiosken, mot avdelningen som vi lämnade klockan sju i morse med munnarna fulla av tuggummi.

Där är allt är likadant, jag hade inte förväntat mig något annat. När jag kommer in till pappa är det första jag gör att titta på skärmen, allt ser likadant ut där med. Jag går fram till sängen, pussar honom på kinden och säger ”God morgon pappa”. Mamma och Karin ser ut att ha vuxit fast i stolarna som de sitter på. Curt, Annika, Moa och Kusin Emil är också där men de står upp. Jag trodde att de skulle ha valt att stanna hemma efter alla de timmar som de spenderade här igår. Jag blir imponerad än en gång.

Mamma har suttit och pratat med pappa hela morgonen. Hon berättar att hon pratade högt och tror att sjuksköterskorna tyckte att hon var knäpp. Jag tänker på när jag satt här i natt och viskade. Tänk om pappa hörde mammas röst med inte min. Jag försöker intala mig själv att

det inte spelar någon roll, känner han något överhuvudtaget så kände han i alla fall att jag satt här och höll honom i handen. Mamma berättar också att det när som helst ska komma hit en läkare och prata med henne om hur pappa mår och hur länge de tänker låta honom ligga såhär. När läkaren kommer går Curt och mamma iväg och pratar med honom medan jag sitter kvar. Jag sitter på det sätt som har blivit vårt och som har blivit en vana, vänd mot pappas ansikte med hans hand i min. Det känns som att jag har varit här i en vecka. Det har bara gått drygt ett dygn men det har hänt så mycket som gör det här dygnet till det längsta mitt liv.

Mamma och Curt kommer tillbaka och samlar alla runt pappas säng. Pappa ska undersökas i eftermiddag för att de ska se om han visar några reaktioner överhuvudtaget. Visar han inga så kommer de stänga av alla maskiner och ja, pappa kommer att dö direkt. Om han reagerar kommer de att vänta tills imorgon innan de gör en likadan undersökning. Mamma tycker, hur hemskt det än låter att det känns bra att det inte finns någon risk att han kommer att ligga så här för alltid. Jag håller med henne. Mamma ger oss också ny information om pappas hjärnskador. Han har förutom den stora proppen som han fick i torsdags fått en till i andra hjärnhalvan. Det tillsammans med en liten blödning och att den första proppen var så stor att läkarna inte vågade ge honom blodförtunnande gjorde att det slutade så illa.

Jag känner hur jag behöver komma härifrån och prata med någon annan som inte har blivit invigd i vår lilla bubbla. Jag går och ringer till Hanna. Hon har precis packat sina skridskor och är på väg ut men struntar i sina utflyktsplaner när jag ringer. Vi bestämmer att vi ska träffas nere i cafeterian om bara några minuter. Mamma vill gå ut och ta en promenad, vi bestämmer oss för att gå tillsammans. Jag klär på mig ytterkläderna innan jag stryker pappa över armen och säger ”Hejdå”. Jag gör det dels för att jag vill berätta för honom att jag går men också för att jag inte vet om han kommer vara vid liv när jag kommer tillbaka.

Det knarrar under fötterna, det är riktigt kallt ute och jag virar halsduken ett till varv om halsen. Det känns märkligt att andas frisk luft efter all kvav sjukhusluft. Jag och mamma skiljs åt utanför ingång 70. Mamma fortsätter sin promenad och jag går in mot caféet. Jag har redan varit här en gång idag när jag och Simon köpte tuggummin i kiosken bredvid. Jag vet att jag kommer behöva vänta en stund på Hanna, det gör ingenting. Jag beställer en kopp kaffe, märker att jag är ovanligt trevlig mot kvinnan i kassan. Jag sätter min ner vid ett bord för två och börjar läsa en gratistidning men sitter snart bara och tittar framför mig utan att fästa blicken vid något speciellt. Det är konstigt, jag är så fruktansvärt ledsen ändå känner jag mig starkare än på länge. Mina tankar överröstar ljuden runt omkring, långt borta hör jag en

diskussion om sjukhusmat från familjen och morfadern som sitter bredvid.

Hanna hittar inte och ringer och frågar var jag sitter någonstans. Hon står inneför huvuddörrarna och behöver bara gå rakt fram i 20 meter, Apoteket ligger till vänster och jag sitter till höger vid ett bord vid väggen. Jag ser henne på långt håll och vinkar. Jag ställer mig upp innan hon kommer fram, förbereder mig på den långa kramen. Jag påpekar hennes mjukiskläder, hon försvarar sig med att hon faktiskt var på väg ut på skridskoutflykt. Jag har inte köpt något kaffe till henne eftersom att jag inte visste när hon skulle komma men säger att jag betalar om hon går och köper själv. Hon vill inte ha vare sig kaffe eller något annat fika, bara prata med mig. Vi sitter bredvid varandra på samma sida av bordet i soffan som sträcker sig längs hela väggen. Hanna frågar om allt, jag svarar, berättar om undersökningen som de ska göra på pappa om drygt en timme. Jag är snabb på att få fram det som jag känner är viktigast att hon vet om. Jag vill att vi fortsätter att prata om pappa även när han har gått bort. Jag vill att han ska vara så levande som det går och få vara en del av våra samtal precis som alla andras föräldrar. Jag vill inte heller att någon annan ska känna att de inte vågar prata eller fråga någonting om pappa, jag vill att han ska fortsätta vara en lika stor del av mig. Det enda jag kan göra för att förverkliga det är att tänka på och prata om de år som vi fick uppleva tillsammans.

Hanna är blank på ögonen när jag berättar, det gör att det gör ännu ondare i mig. Även om Hanna är mest ledsen för min skull så vet jag att hon är ledsen för sin egen också. Hon har känt pappa i över tio år och har varit beredd på att träffa honom många gånger under de kommande åren. Nu blir det inte så. Hon fick träffa honom en sista gång när vi sprang på honom på stan. Han hade köpt en ljusslinga till Simons tavla och vi var på väg mot Forumgallerian. Pappa hade mött Hannas pappa samma dag och berättat för honom om hur roligt jag och Hanna verkade ha fortfarande. Jag och Hanna skrattade gott när vi hörde det, vad hade pappa grundat sitt påstående på egentligen? Vi hade ju bara stått och pratat med honom i någon minut och ingen av oss kommer ihåg att vi hade särskilt roligt just då.

Jag hämtar påtår, Hanna vill fortfarande inte ha något. När jag har fyllt på min kopp frågar jag killen som står bredvid mig om han också ska ha påtår, det ska han. Jag fyller på hans kopp också. Jag är trevligare än vad jag vanligtvis är, kanske känner jag att jag måste börja ta över pappas roll som den trevliga och sociala främlingen eller så är jag bara i behov av det leendet som jag får tillbaka.

Jag har som vanligt fyllt på med för mycket kaffe i min kopp och måste skrida fram till

bordet för att inte spilla. Jag lyckas tills jag sätter ner koppen, kaffet skvimpar över och rinner på koppens utsida ner på bordet. Jag frågar Hanna om jag luktar illa, hon lutar sig över mig, sniffar, säger att hon inte känner något. Jag vet inte om hon bara vill vara snäll eller om det faktiskt kan vara så att det inte märks på lukten att jag varken har duschat eller borstat tänderna. Det finns i alla fall ingenting jag kan göra åt det nu så egentligen spelar det inte så stor roll.

Jag påminner mig själv om den tjänst som jag hade tänkt be Hanna om. Frågar om hon skulle kunna tänka sig att ringa till våra närmsta kompisar som behöver veta att pappa inte kommer leva mer än några dagar till. Jag orkar inte ringa själv men vill ändå att de ska veta. Hon lovar att hon ska göra som jag önskar. Jag tackar henne för att jag slipper göra en av de sakerna som jag har gruvat mig för och lägger till att jag vill att hon säger även till dem att de ska kunna känna att de får prata om pappa med mig. Min mardröm är att han glöms bort av andra. Jag ska se till att han inte gör det.

Klockan börjar närma sig tre, det klockslag då pappa ska undersökas och vi ska få reda på om han kommer dö idag eller om det finns en chans att vi får några dagar till tillsammans. Hanna följer med mig mot NIVA, vi säger Hejdå utanför glasdörren. Jag säger att det var tråkigt att hon inte kom iväg på skridskoutflykten. Hon säger att hon egentligen ändå inte ville åka. Hon tar trapporna ner, jag ringer på porttelefonen och blir insläppt av en sköterska efter att ha presenterat mig som Lars Westins dotter.

Det är konstigt med lukter, näsan vänjer sig snabbt vid dem och gör att de inte uppfattas länge. Efter att ha känt andra dofter än den inne på avdelningen, så blir den återigen tydlig när jag kliver in genom dörren. Hjärnan kopplar ihop lukten med sjukdom, jag kan inte avgöra om jag tycker att det luktar äckligt eller inte. Jag kommer antagligen bara att känna samma doft en gång till i mitt liv, då när jag begraver näsan i pappas kläder som vi hämtat från sjukhuset. Den händelsen har ännu inte hänt men när den gör det blir jag besviken över att det inte luktar som pappa. Då kan jag inte minnas hur han faktiskt brukade lukta när han var frisk. Jag konstaterar att jag har ett dåligt luktninne, kanske har alla det?

Annika, Emil och Moa sitter i anhörigrummet, Simon och Karin sitter inne hos pappa. Undersökningen är redan gjord och mamma och Curt är och pratar med läkaren igen. Jag sätter mig hos mina kusiner och pratar med Moa om hennes häst. Mamma kommer in, säger att vi ska samlas i ett närliggande rum. Hon är så blek. Vi drar fram alla stolar som står längs väggen och ställer dem i en ojämn ring. Det finns en stol för lite, jag sätter mig i mammas

knä. Jag känner mig som om jag är ett barn igen och som att jag precis som då har krupit upp i mammas knä för att söka tröst. Enda skillnaden är att jag är en meter längre nu och egentligen är alldeles för stor och tung för att sitta i hennes knä. Mamma tycker inte att det gör någonting, kramar mig om ryggen och säger att hon känner hur hon behövde en kram. Det behövde jag också men det säger jag inte högt.

Mamma pratar, Curt fyller i där det behövs. Undersökningen visade att pappa reagerade mycket lite när läkaren lyste honom i ögonen. Även om reaktionen var minimal så säger deras regler att de inte får stänga av maskinerna som gör att han fortfarande kan andas. Undersökning kommer göras samma tid i morgon igen och hur han reagerar då avgör om han det finns en möjlighet att han lever i några dagar till. Läkaren kunde inte säga hur lång tid det kunde tänkas ta innan pappa slutar andas av sig själv. Med tanke på att hans kropp var i så god fysisk form när han fick sin stroke så tror de att det kan dröja mellan 2-5 dagar. Jag vet inte om jag blir lättad eller bara tycker att det är jobbigt att vi ska behöva gå och vänta i flera dagar.

Nu när vi vet att han antagligen kommer leva tills imorgon känner jag och Simon att vi gärna skulle vilja åka hem och duscha och äta något ordentligt. Simons mage mår dåligt av att bara äta mackor och jag känner att jag måste få tvätta mig. Vi bestämmer att jag och mamma tar hennes bil hem. Simon får skjuts av kusin Emil till sin lägenhet för att hämta rena kläder. Sedan åker de för att lämna av honom utanför mammas och pappas radhus. Moa följer med och tittar på Simons nya lägenhet som varken hon eller Emil har sett. Curt, Annika och Karin stannar hos pappa. De lovar att ringa oss om hans tillstånd förändras innan vi kommit tillbaka i kväll.

Jag går in till pappa för att ta på mig mina ytterkläder och hämta resväskan med de dåliga hjulen. Vinterkappan är alldeles för varm för att ha på sig inomhus, jag svettas och vill gå ut. Jag ignorerar känslan, tittar på pappa en lång stund och ler åt alla våra minnen som jag har sett så klart framför under det senaste dygnet. Jag pussar honom på kinden, stryker sedan över den med handen. Innan jag går ut från salen kramar jag hans fot för sista gången. När jag säger hejdå till Curt ute i korridoren tänker jag än en gång att jag är så glad att han finns. Det känns så bra att han nästan ser likadan ut som pappa, samma smala kropp som likt en tonåring fortfarande inte har full kontroll över armar och ben, samma kroppsspråk och nästan samma röst. Det är först nu som jag kommer på att jag kommer få se hur pappa skulle ha åldrats genom Curt. Jag kommer kunna visa mina barn hur deras morfar skulle ha sett ut och

jag kommer kunna säga till dem att han skulle ha varit lika klumpig och knäpp om han fortfarande hade levt.

Mamma kommer inte ihåg var hon har ställt bilen. Vi tänker att vi får gå igenom de möjliga parkeringarna. Vi ser en Ford som är likadan som mammas, går närmare och ser att registreringsnumret stämmer. Jag fryser och känner på handtaget, som för att det skulle göra att det går fortare för mamma att låsa upp då. Helt oväntat så öppnas dörren, mamma har glömt att låsa bilen under natten. Att ingen har tagit sig in i den är ett under. I baksätet där jag tänkte lägga min väska ligger en blå hink. Det är pappas hink, den de tog med den när de åkte till akuten i torsdags utifall att han skulle må för illa. Jag ställer försiktigt ner hinken på golvet, det är som att det vore en del av pappa.

Mamma har inte släppt tankarna på om hon kunde ha agerat på ett annat sätt i torsdags morse som skulle ha förhindrat det som hände. Jag försöker få henne att tänka att de kunde ha bott i en annan stad utan ett sjukhus bara några kilometer bort, då hade de inte kunnat komma in på en kvart som de gjorde. Mamma har inte tänkt så och jag tror att tanken ger henne tröst för stunden, men jag vet att hon inte kommer lyckas sluta känna sig skyldig förrän om alldeles för lång tid. Jag påminner henne också om hur stor stroke var och att han faktiskt fick en till efter att han var omgiven av kunniga läkare. Hon kunde inte ha agerat på ett bättre sätt än vad hon gjorde men det kan hon inte förstå. Hon har precis samma kontrollbehov som jag och när vi inser att vi inte kan styra över allt så skyller vi på oss själva.

Familjefadern

Julen var slut, jag hade varit i Uppsala i nästan två veckor. Det var måndag och mamma jobbade sin första dag men jag, pappa och Simon var fortfarande lediga. Idag var dagen då det var slut på min ledighet och jag skulle åka tillbaka upp till Umeå.

Jag vaknade sent. Vi skulle hinna med att hälsa på Simon i Fålhagen innan jag åkte, och jag hade varken packat eller städat. Jag glömmer alltid minst en sak när jag lämnar mammas och pappas hus, men den här gången hade jag bestämt mig för att inte göra det och behövde därför mer tid på mig än de 10 minuter som jag vanligtvis lägger ner på att packa. Väskan hade varit full när jag åkte från Umeå, nu hade det tillkommit julklappar och jag fick inte igen den. Jag ropade på pappa, packmästaren. Det har flera gånger hänt att han har packat om min väska, tagit upp de hopknölade kläderna, vikt ihop dem och lagt tillbaka dem i väskan i fina små högar. Den här gången packade han inte om, tryckte bara ihop väskan och hjälpte mig att stänga dragkedjan. Sedan tog han med sig väskan ner utan att fråga. Jag hann inte ens säga att jag faktiskt kunde bära den själv. Pappa bar ut min packning och den inplastade hyllan som jag fått av mamma i julklapp genom ytterdörren. Som vanligt sa han inte att det var dags att åka, gick bara ut till bilen och satte sig så att jag själv skulle förstå.

Vi hade med oss en lampa som jag och mamma hade köpt till Simon, hans skridskor och en liten luddig orange matta som mamma ville att han skulle ha nedanför sin säng. Simon blev glad över lampan och ställde den bredvid TV:n. Den passade bättre i rummet än vad jag hade tänkt mig och såg ut som ett litet runt ufo där den låg på golvet. Mattan ville han inte ha, sa att han hade testat den förut. Så den fick pappa ta med sig hem igen.

Jag var nyfiken på att se hur pappa hade löst problemet med att få upp ljusslingan på baksidan av tavlan som Simon fått i julklapp. Stolt visade han upp hur han hade fäst den på träramen som canvasduken var uppspänd på. Han tackade för att jag hade gett honom idén, tände ljusslingan och höll upp den mot väggen. New York lyste upp och tavlan fick ett liv som passade stadsmotivet utmärkt.

Simon bjöd på äckligt kaffe. Något hade hänt med hans kaffebryggare. Jag trodde att beskheten helt enkelt berodde på att han hade bryggt för starkt kaffe, det trodde inte Simon. Pappa drack upp sin kopp i några få klunkar och började sedan rastlöst gå fram och tillbaka i vardagsrummet. Han gav snart upp och lade sig i Simons obäddade säng. Det gav honom heller ingen ro och han började som vanligt trumma otåligt med fingrarna mot benet. Han slutade för en stund när vi planerade hur Simon skulle möblera lägenheten för att få det som finast. Vi tittade på TV-bänkar på Ikeas hemsida som skulle kunna passa in. Simon var måttligt intresserad. Han lyssnade bara med ena örat och höll som vanligt i sin gitarr som om det vare hans bebis. Han spelade korta stycken ur låtar, sjöng med ibland. Jag slutade prata inredning, bad istället min bror spela en låt som han skrivit själv. Han ville inte. Jag hann inte tjata mer, det var dags att åka mot busstationen och pappa stod redan förberedd i hallen. Simon följde med i bilen, han och pappa skulle åka vidare och titta på en dator. Vi skrattade åt att han hade nästan fem tusen kronor i kontanter med sig i fickan.

Det tog inte ens fem minuter att åka från lägenheten till busstationen vid Willys. Vi var tidiga som vanligt och satt kvar i bilen och väntade, rutorna immade igen. När bussen tillslut kom tog Pappa hyllan och en papperspåse full med grejer, jag tog väskan. Han frågade busschauffören om det var okej att ta med sig en så stor hylla på bussen, det var det. Vi tryckte in mina grejer bland alla andras i bagageutrymmet på sidan av bussen. Jag gav Simon och pappa en hastig kram, sa till pappa att vi skulle höras snart igen. Han sa att det var självklart. Jag klev på bussen utan att veta att det var den sista gången som jag såg min pappa utan slangar och bandage runt huvudet.

Det var sista gången som jag kramade honom och han kramade tillbaka och jag kramade inte ens hårt.

10/1 2010 17.15 Uppsala – mamma och pappas radhus

Mamma kör in bilen i garaget, jag går och låser upp dörren till huset som fortfarande är både hennes och pappas men som snart bara är hennes. På dörren hänger en påse fylld med naturgodis. Det står ingen avsändare. Trots enkelheten i gåvan så kunde den inte ha passat bättre. Det enda som spelar någon roll är att den får mig att känna att någon bryr sig.

Jag trodde att jag skulle tycka att det var jobbigare att komma hem. Se hans skor stå i hallen och märka att det inte kommer fram någon pappa som kramar mig och säger hur kul han tycker att det är att se mig. Min hjärna skyndar tankarna till framtiden och jag tänker på den dagen då vi blir tvungna att städa undan hans saker. Som ett definitivt kvitto på att han aldrig kommer ha användning för dem igen.

Det står gammal mat framme som har torkat in i tallrikarna, potatisen i kastrullen har blivit grön. Det ligger post framme på köksbordet, adresserad till pappa, jag lägger tidningen över dem. Mamma börjar laga middag, som hon glömmer bort och aldrig gör klar. Hon säger att hon konstigt nog inte heller tycker att det är jobbigt att vara hemma, snarare tvärtom. Det är här hemma han finns kvar, hans lakan ligger i sängen, hans tandborste står i muggen på toaletten, han finns överallt och än så länge så är det något positivt.

Simon kommer hem och går direkt och sätter sig vid TV:n, det har alltid varit hans sätt att koppla av. Jag hämtar min dator istället, sätter mig vid köksbordet för att hålla mamma sällskap. Allt som jag brukar finna roande att göra, kolla Facebook och läsa bloggar, känns helt meningslöst. Jag uppdaterar mig snabbt om vad som har hänt, mer för att det är en vana än för att jag vill, och slår sedan igen datorn igen. Jag känner mig rastlös, måste hitta på någonting att göra. Det enda jag kan komma på är att sätta på kaffe. Mamma vill också ha. För en gångs skull kokar jag kaffet utan att klaga på att de inte har någon bryggare.

Istället för maten har mamma kokat ägg. Jag ber henne ta fram kaviar. Snart kommer det varken finnas kaviar och hushållsost i kylan eller Gene tunnbröd i skafferiet. Men än så länge så finns det kvar, pappas favoriter. Mamma har hittat två kaviartuber –så typiskt pappa, vi fnissar, hon ger mig den ena. Jag blir varse att ägg och kaffe inte är särskilt gott ihop men äter upp ändå.

Vi blir förvånade när det plötsligt ringer på dörren. Mamma som fortfarande inte har satt sig ner går och öppnar. Det tar ett tag innan jag hör att det är Minnas föräldrar som står utanför dörren. De vill inte komma in, bara fråga hur vi har det. Mamma tvingar dem att stanna på en kopp kaffe och berättar sedan det som de inte vet, att pappa inte kommer att överleva. Maj utbrister instinktivt ”NEJ!”, som att försöka stoppa det som vi alla önskar att vi kunde förhindra. Jag sitter kvar på min stol när de kommer in i köket och känner hur jag är på väg att börja gråta när Maj kramar mig. När jag var yngre lekte jag och Minna varje dag och hennes föräldrar blev som mina extraföräldrar. Jag är så glad att de vågade komma förbi. Vi dricker vårt kaffe, pratar först om pappa men övergår sedan till att prata om annat, om Minnas förlovning och om Emil som de aldrig har träffat. För någon sekund glömmer jag bort allt det hemska.

När Maj och Rolf går hem ropar de hejdå från nedervåningen. Jag sitter i soffan i Simons gamla rum och pratar med Lina, ställer henne samma fråga som jag gjorde till Hanna, om hon kan meddela våra gemensamma vänner vad som har hänt. Det kan hon. Jag lägger på och ringer ett till samtal direkt. Emil svarar. Han kan inte bestämma sig för om han ska komma ner till Uppsala eller inte. Jag säger som det är, att jag gärna skulle ha honom här men att jag inte vill att han kommer om han har en massa saker på praktiken som måste slutföras innan hans sista dag på fredag. Vi kommer inte fram till något beslut, säger bara att vi ska höras igen imorgon om det inte händer något innan dess.

Datorn ligger bredvid mig i soffa och trots att jag inte trodde att jag skulle vilja så tar jag upp den och skriver ett mail till ett urval av mina kompisar. Jag tänker att det ändå är bäst att de hör någonting från mig också, och inte bara från Hanna och Lina.

Mail till kompisarna via Facebook

Att skicka något slags halvt massmail till er på Facebook kan vara något av det opersonligaste men jag vill ändå att ni ska veta vad som har hänt, framförallt för min skull

men också för er.

Min pappa fick en stor stroke i torsdags. Han ligger i respirator nu men kommer aldrig att vakna upp mer. Vi vet inte riktigt hur lång tid det kommer att ta, allt från en kvart till 5 dygn.

Om ni undrar något eller bara vill höra av er så får ni jättegärna göra det. Det finns inget som är rätt att säga i sådana här situationer och jag har märkt att jag inte alls bryr mig om vad folk egentligen säger utan bara om de säger något över huvudetaget.

kramar/Amanda

När jag skrivit klart och slagit igen datorn inser jag att jag helt glömt bort huvudanledningen till att jag åkte hem. Jag har redan hunnit vara hemma i över två timmar men har fortfarande inte duschat. Mamma och Simon har också glömt och jag frågar om det är okej att jag använder badrummet först, det är det. Jag bestämmer mig för att ta ett bad och tappar upp vatten i badkaret, det går som vanligt inte att reglera värmen eftersom att reglaget kalkat igen. Vattnet är alldeles för varmt när jag kliver i och jag får sätta mig ner långsamt för att vattnet inte ska brännas för mycket. När huden vant sig lägger jag mig ner och låter huvudet flyta. Öronen är under vattenytan och jag hör ingenting förutom vattnet från kranen. Ögonen är slutna, jag försöker att inte tänka på någonting, det går inge bra. Jag försöker en stund till men pappas ansikte dyker upp gång på gång i tanken.

Jag ger upp, sätter mig istället upp och skrubbar mig hårt med en borste över hela kroppen för att bli riktigt ren, det hjälper. Jag sträcker mig efter tandborsten som jag glömde här i julas, borstar tänderna i badkaret, spottar i handfatet. Som vanligt har det blivit en stor blöt pöl nedanför badkaret. För ovanlighetens skull ser jag till att torka upp vattnet ordentligt och hänger sedan den blöta handduken på badkarskanten istället för att låta den ligga kvar på golvet. Jag vet att från och med idag kommer jag inte längre kunna låtsas att jag fortfarande är ett barn när jag kommer hit. Och det är bara barn som lämnar handdukar på golvet efter att de duschat.

Jag klär på mig mjukiskläder, mina prickiga shorts och Emils gamla hoodie som är tillräckligt stor för att gömma sig i. Jag har omedvetet redan nu bestämt mig för att jag inte kommer vilja följa med till sjukhuset ikväll. Jag orkar inte mer idag.

I vardagsrummet sitter Simon och spelar på pappas gitarr. Den är ostämnd men det är det bara

Simon som hör. Jag undrar om han kommer vilja sjunga något på pappas begravning. Jag är medveten om att det är en underlig fråga nu när han inte är död än men jag frågar ändå. Simon har inte bestämt sig men funderar på att spela Atlantis med Björn Afzelius. Jag ber honom sjunga den för mig nu. Han tar fram den röda pärmen, bläddrar fram till rätt plastficka, testar rösten, ber om ursäkt för att gitarren låter illa. När han spelar är hans rygg krökt precis på samma sätt som pappas brukar vara. Simon sjunger, jag gråter. Jag får gåshud på armarna och hela jag ryser, han har världens finaste röst min bror. Jag torkar bort tårar och snor med mudden på tröjan, det ser ut att ha krupit en snigel över tyget. Tårarna är befriande och får mig att glömma det som är det jobbigaste, klumpen i magen och trycket över bröstet. Jag upplever att gråten bara renar, ångest och ånger knuffas bort för att ge plats åt sorgen.

När mina tårar tagit slut och Simon ställt undan gitarren kommer mamma in med tallrikar och bestick. Vi delar på en sallad som mamma tog med från sjukhuset. Vi sitter runt soffbordet, orkar inte duka fram ordentligt vid matbordet. Jag tänker att det är såhär det kommer se ut framöver, en mamma, en dotter och en son. Som förut men utan en pappa. Vi har alltid varit den perfekta familjen som aldrig drabbats av de stora problemen. Nu är det plötsligt oss det är synd om. Det är en konstig situation som jag aldrig kommer vilja vänja mig vid. Jag filosoferar högt, säger att det är pappa som dör, ändå är det inte honom det är synd om, han bara försvinner, förhoppningsvis utan smärta. Det är hos oss som blir lämnade som smärtan finns och det är vi som blir huvudpersonerna när han lämnar.

När vi ätit upp och dukat undan har klockan slagit mycket och det är dags att åka tillbaka till sjukhuset. Jag frågar om det känns konstigt för dem om jag väljer att inte följa med. Simon är också trött men säger att det är okej att jag stannar och att han åker. Mamma försäkrar sig om att jag inte tycker att det är läskigt att vara ensam hemma. Jag säger som det är, att jag tycker att det ska bli skönt.

Jag hör hur ljudet från bilen blir tystare och tystare, nu är jag ensam. För en kort stund känner jag panik, tänk om mamma och Simon dör i en bilolycka på väg till sjukhuset. Tänk om jag blir ensam kvar. Jag kommer kunna klara av att pappa försvinner men om de också dör så vill jag inte heller leva mer. Jag försöker intala mig hur liten sannolikheten är men jag kan inte släppa att det känns som att det finns en större risk att bli ensam nu än när vi var alla fyra. Kan en försvinna kan en till också göra det. Tankarna finns inte bara den här kvällen utan kommer komma tillbaka många gånger framöver. Jag kommer att börja bli rädd att det har hänt Emil någonting när han inte kommer hem på exakt det klockslag som han sagt. Jag

kommer att skämmas när jag berättar varför jag har ringt honom flera gånger när jag egentligen visste att det kunde dröja innan han kom hem.

Pappas kamera ligger på soffbordet. Jag vet inte om jag vill titta på bilderna som finns i den eller inte. Jag håller den i handen en lång stund innan jag bestämmer mig och trycker på On-knappen. På bilderna ser jag pappa som han var när han var frisk, på det sättet som jag vill minnas honom. Det finns en film på kameran från när mamma och pappa var i Frankrike med sina vänner. Jag trycker på Play och hör pappas röst. Han låtsas att han och Bengt blickar ut över deras egen vingård, alltid denna ironi. Jag skrattar och gråter samtidigt. Innan jag lägger ifrån mig kameran tittar jag på filmen två gånger till.

Jag tror aldrig att jag varit så trött någonsin, inte på det här sättet. Med mammas gamla filt uppdragen till hankan lägger jag mig ner i soffan och tittar på Stjärnorna på slottet. Meg Westergren pratar om när hennes dotter dog, det känns som ett märkligt sammanträffande. Min mobiltelefon ger ifrån sig ljud, jag pausar programmet. Mobilens display visar att det är kusin Emil som ringer men jag hör Simons röst när jag svarar. Jag vet att det har hänt något, säger ingenting själv, lyssnar bara.

10/1 2010 21.46 Uppsala – Hanna och Petters lägenhet

Det doftar av nybakat grekiskt lantbröd i lägenheten. Ettan med pentry är egentligen Petters men Hanna bor också här sedan hon kom hem från sin utbytetermin i Holland i julas. Lägenheten ser fortfarande mer ut som han än hon, förutom hennes växter i fönstret och sängen som Hanna har tvingat in istället för Petters madrass på golvet. Hon sitter på armstödet till soffan och har kilat fast telefonen mellan axeln och örat. Petter sitter bredvid henne och tittar på TV. Hanna har fortfarande mjukiskläderna på sig, orkade aldrig byta till något annat efter den där tänkta skridskoutflykten. Hon avslutar telefonsamtalet med sin pappa, lovar att ringa när hon vet något mer. Hon hinner inte lägga ifrån sig mobilen innan hon får ett sms. Hon kan inte sluta titta på telefonen, läser orden om och om igen. Hennes kropp känns förstenad och händerna alldeles tunga. Hon känner hur hjärtat slår hårt i bröstet när hon läser Amandas ord på displayen igen, *”Han är borta nu lilla pappa”*.

Som en bro ger trygghet att bära
har du gjort med kärleken till dina nära
Du dammade av löparskorna,
sprang och lämnade det här livet
men precis som brons trygghet
kommer jag alltid ta din kärlek för givet